

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА НАЦИОНАЛНЕ ПАРКОВЕ
ЦРНЕ ГОРЕ с.а.п.о.

Број 01-2877

Циљоразм. 18.10.2018

г/м

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА НАЦИОНАЛНЕ ПАРКОВЕ ЦРНЕ ГОРЕ

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2017-2018. ГОДИНУ СОЛАНА "БАЈО СЕКУЛИЋ" А.Д. У СТЕЉАЈУ

Sadržaj

1. PROGRAM RADA NA ULCINJSKOJ SOLANI.....	3
2. IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI PROGRAMA RADA	4
3. DINAMIKA REALIZACIJE PROGRAMSKIH I DRUGIH AKTIVNOSTI NA PROSTORU SOLANE	11
4. FINANSIJSKA SREDSTVA ZA REALIZACIJU PROGRAMA	24
5. PRILOZI.....	25
<i>Prilog 1 Monitoring ornitofaune</i>	<i>25</i>
<i>Prilog 2 NATURA habitati na Ulcinjskoj solani</i>	<i>32</i>
<i>Prilog 3 Kartografski prikaz distribucije odabranih vrsta na Ulcinjskoj solani</i>	<i>34</i>
<i>Prilog 4 Flora Ulcinjske solane</i>	<i>38</i>

1. PROGRAM RADA NA ULCINJSKOJ SOLANI

Na osnovu Godišnjeg programa rada na Ulcinjskoj solani za period avgust 2017-avgust 2018. godina i na osnovu Aneksa ugovora o zakupu, JP za nacionalne parkove Crne Gore je u izveštajnom periodu upravljalo prostorom Solane.

Aneksom Ugovora o zakupu cjelokupne imovine privrednog društva AD Solana „Bajo Sekulić“ u stečaju iz Ulcinja broj 01-2082 od 23.08.2016. godine, 23.08.2017. godine produžen je rok zakupa od strane Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore imovine ovog privrednog društva na period od 1 godinu, odnosno do 24.08.2018. godine, pri čemu je iznos zakupnine ostao isti kao u prethodnoj godini u iznosu od 2.861,95 eura.

Izveštaj o realizaciji Godišnjeg programa rada na Ulcinjskoj solani sadrži prikaz aktivnosti koje su se realizovale u periodu avgust 2017-avgust 2018. godina u cilju na očuvanja, održavanja, unapređenja i održivog korišćenja prostora Solane “Bajo Sekulić“ a.d. u stečaju.

Izveštaj sačinili Mr. Nela Vešović Dubak, dipl. biolog Šef Službe za promotivno edukativne poslove i turizam i Dr. Aleksandar Mijović, dipl. biolog Šef Službe za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj. Takođe, u izveštaju su inkorporirani izveštaji Marijane Džaković PR JPNPCG i Maše Vučinić stručne saradnice za botaniku, kao i angažovanih na poslovima u Solani: Fatmira Lunji, Elvira Nikočevića, Agima Cuce.

2. IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI PROGRAMA RADA

VODNI REŽIM I ZEMLJIŠTE	
Cilj	Upravljanje vodenim tokovima Solane
Aktivnost	Koordinisan rad pumpi i održavanje pumpi i redovna kontrola ispravnosti pumpnih postojenja
Opis	Vršiće se kontinuirano praćenje i kontrola rada pumpnih postrojenja u cilju održavanja odgovarajućeg vodnog režima na solanskim bazenima. Potrebno je izvršiti servis pumpnog postrojenja F16. U tom cilju, potrebno je izraditi metalne sigurnosne rešetke na ulazu pumpnog postrojenja F16 i izraditi zaptivna vrata (ustave) za kontrolu oticanja vode. U toku prethodnog perioda dolazilo je do kvara na podzemnom kablu za napajanje pumpnog postrojenja F16. S tim u vezi, u cilju održavanja podzemnog kabla potrebno je vršiti njegovo redovno održavanje
Vremenski okvir	U kontinuitetu
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost	Sanacija i izrada novih nasipa
Opis	Nastaviće se sanacija oštećenih i izgradnja novih nasipa koji su u prethodnom period potpuno uništeni. Angažovaće se određen broj radnika za realizaciju ove aktivnosti. Napomena: <i>U slučaju nabavke ili iznajmljivanja bagera (rovokopača), ova aktivnost će se kvalitetnije realizovati, uz znatno veću ukupnu dužinu saniranih i novih nasipa.</i>
Vremenski okvir	Kontinuirano
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost	Održavanje prolaza, zatvarača i kanala za cirkulaciju vode
Opis	Izvršiće se zamjena dotrajalih bazenskih vrata i popravka zidnih obloga na pojedinim kanalima. Za ove potrebe izvršiće se nabavka materijala (daska i kamen).
Vremenski okvir	U kontinuitetu
Status realizacije	Realizovano
Cilj	Zaštita prostora Solane od fizičkog zagađenja
<i>Indikator cilja</i>	<i>Uređen i održavan prostor</i>
Aktivnost	Redovno održavanje prostora Solane
Opis	U saradnji sa komunalnim preduzećem Opštine Ulcinj i službom fizičke zaštite vršiće se čišćenje prostora Solane od svih vrsta otpada i njegovo odlaganje na deponiju.
Vremenski okvir	U kontinuitetu
Status realizacije	Realizovano

FIZIČKA ZAŠTITA	
Cilj	Fizička zaštita Solane
Aktivnost	Organizovanje fizičke zaštite imovine AD “Bajo Sekulić”
Opis	U cilju fizičke zaštite imovine, potrebno je angažovati je agenciju za pružanje usluga sistema obezbjeđenja
Vremenski okvir	U kontinuitetu
Status realizacije	Realizovano
Cilj	Efikasna saradnja sa državnim institucijama u cilju sprečavanja i procesuiranja protivpravnih radnji
Aktivnost	Redovni kontakti i koordinisana kontrola nelegalnih aktivnosti sa nadležnim inspeksijskim službama, MUP-om i lovačkim udruženjem
Opis	Održavanje redovnih kontakata i koordinisane aktivnosti sa nadležnim službama predstavljaju najefikasniji način za sprečavanje i/ili procesuiranje nelegalnih radnji
Vremenski okvir	U kontinuitetu
Status realizacije	Realizovano

FLORA I VEGETACIJA	
Poseban cilj: Zaštita halofitne flore i vegetacije	
Cilj	Distribucija i stanje populacija halofita na prostoru Solane
<i>Indikator cilja</i>	<i>Inovirana lista flore i vegetacije, izrađene karte rasprostiranja značajnih vrsta</i>
Aktivnost	Monitoring halofita tokom vegetacijske sezone na području solane
Opis	Na osnovu rezultata istraživanja dobijenih u toku 2015/2017 godine, nastaviće se praćenje distribucije karakterističnih vrsta. Uporednom analizom rezultata dobijenih tokom tri vegetacijske sezone dobiće se uvid u stanje (sezonska dinamika, brojnost, rasprostiranje itd.) najznačajnijih vrsta halofita na ovom prostoru. Distribucija vrsta biće kartografski prikazana (GIS i Google Earth).
Vremenski okvir	April – oktobar
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost	Unošenje literaturnih i terenskih nalaza o flori i vegetaciji u bazu podataka
Opis	Unosiće se podaci o flori i vegetaciji Solane dobijeni kroz terenska istraživanja, kako bi se postojeća baza nadogradila nedostajućim vrstama koje se pojavljuju krajem ljeta i u jesen.
Vremenski okvir	Avgust – novembar

Aktivnost	Kartografski prikaz halofitnih vrsta u skladu sa klasifikacijom staništa za Naturu 2000
Opis	<p>Uradiće se detaljno kartiranje vrsta halofita koje su zastupljene u sledeća tri različita staništa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - (1310) Jednogodišnja vegetacija caklenjača (<i>Salicornia</i>) na mulju i pijesku - 1420 Mediteranske i termo-atlanske halofitne zajednice žbunaste caklenjače (<i>Sarcocornetea fruticosi</i>) - (1410) Mediteranske slane močvarne livade (<i>Juncetalia maritimae</i>) <p>Svi navedeni tipovi staništa su u Aneksu I Direktive o staništima, kao klasifikacije staništa za Naturu 2000</p>
Vremenski okvir	April - oktobar
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost	Kartografski prikaz trske (<i>Phragmites communis</i>)
Opis	Kako trska nije tipična biljka prostor Solanih bazena, a u poslednjih nekoliko godina je prekrila značajan dio ove oblasti (posebno kod bazena Jezera 2 i Zoganjskog bazena), potrebno je uraditi detaljno kartiranje kao bi se prikazalo širenje ove vrste i eventualno preporučile mjere njenog uklanjanja sa ovih prostora.
Vremenski okvir	April - oktobar
Status realizacije	Nerealizovano

RIBE	
Cilj	Zaštita ihtiofaune
<i>Indikator cilja</i>	<i>Uzorkovana staklasta jegulja na prostoru Solane</i>
Aktivnost	Utvrđivanje prisustva staklaste jegulje (<i>Anguilla anguilla</i>) u cilju konzervacije vrste i mogućeg uzgoja
Opis	Jegulja je riba za koju je prepoznatno konstantno opadanje populacije, zbog čega je na listi kritično ugroženih vrsta. Za ovu vrstu ne postoji vještački metod proizvodnje mlađi, već se u cilju njihovog uzgajanja vrši izlov staklastih jegulja za ribnjački nasad, da bi se u kasnijim uzrasnim stadijumima razvica mogla ponovo pustiti u prirodnu sredinu. U vrijeme migracije ove vrste iz mora u brakične i slatke vode, izaćiće se na teren i pokušati utvrditi gdje su mjesta pogodna za ulov ove vrste.
Vremenski okvir	Februar - april
Status realizacije	Nerealizovano
Aktivnost	Ispitati mogućnost opstanka jegulje u bazenima i kanalima solane
Opis	Potrebno je ispitati ekologiju vrste i njenu uspješnost opstanka u sistemu solane. U zavisnosti od rezultata, daće se određene preporuke za konzervaciju vrste. Korišćenjem elektro-agregata, uz prethodno dobijenu dozvolu, pokušaće se procijeniti stanje i veličina populacije odrasle jedinke jegulje u sistemu solane.
Vremenski okvir	April - oktobar

Status realizacije	Nerealizovano
---------------------------	----------------------

PTICE	
Posebni cilj: Praćenje stanja ornitofaune na Ulcinjskoj solani	
Cilj	Monitoring gnjezdarica
<i>Indikator cilja</i>	<i>Urađeni izvještaji sa terena (tabelarni prikaz)</i>
Aktivnost	Utvrđivanje stepena ugroženosti gnjezdarica
Opis	Vršiće se monitoring uspješnosti gnježđenja i radiće se na utvrđivanju eventualnog stepena njihove ugroženosti
Vremenski okvir	Maj-jul
Status realizacije	Realizovano
Cilj	Uspostavljanje povoljnog vodnog režima za ornitofaunu
<i>Indikator cilja</i>	<i>Uspješno gnježđenje ptica na solanskim bazenima</i>
Aktivnost	Aktivna kontrola hidrološkog režima na Solani
Opis	Potrebno je vršiti aktivnu regulaciju vodnog režima kako bi se izbjeglo plavljenje gnijezda i obezbijedili povoljni ekološki uslovi za gnježđenje. U aprilu 2018. potrebno je definisati nivo vode, koji se održava sa upumpavanjem morske vode u solanu i ispumpavanjem vode iz solane nakon velikih kiša. Potrebno je vršiti redovni monitoring nivoa vode u solanskim bazenima i tome prilagoditi režim rada pumpi.
Vremenski okvir	U kontinuitetu
Status realizacije	Realizovano
Cilj:	Kvantitativna i kvalitativna analiza stanja ornitofaune na Solani
<i>Indikator cilja</i>	<i>Urađeni izvještaji sa terena, utvrđena mjesečna brojnost ptica</i>
Aktivnost	Mjesečni monitoring ornitofaune
Opis	Vršiće se mjesečni monitoring ptica sredinom svakog mjeseca (kvanitativni i kvalitativni podaci) po utvrđenom Protokolu monitoringu
Vremenski period	Oktobar 2017- avgust 2018.
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost	IWC monitoring
Opis	Međunarodni popis ptica vodenih staništa (IWC) je jedna od najstarijih i najmasovnijih akcija popisa ptica na svijetu. Sprovodi se još od 1967. godine u organizaciji Biroa za istraživanje vodenih ptica (Wetlands International). Cenzus ima za cilj sakupljanje podataka o brojnosti i promjenama populacija ptica vodenih staništa, kako bi se odredila najvažnija područja za njihov opstanak i pripremila strategija zaštite.
Vremenski okvir	Januar
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost	Praćenje prolječne migracije
Opis	Pratiće se prolječna migracija (kontinuirana hidrološka regulacija voda) kako se obezbijedili optimalni ekološki uslovi (od dubine vode zavisi raspoloživost hrane) za migraciju ptica.

Vremenski okvir	Mart-april-maj
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost	Praćenje jesenje migracije
Opis	Pratiće jesenja migracija (kontinuirana hidrološka regulacija voda) kako se obezbijedili optimalni ekološki uslovi (od dubine vode zavisi raspoloživost hrane) za migraciju ptica.
Vremenski okvir	Septembar
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost	Mjesečni monitoring flamingosa - <i>Phoenicopterus ruber</i>
Opis	Pratiće se brojnost populacije, utvrđivanje procesa gniježđenja (uključujući sve faktore uznemiravanje, vodni režim) i uspješnost gniježđenja.
Vremenski okvir	Januar – avgust
Status realizacije	Realizovano
Posebni cilj: Konzervacija staništa	
Cilj	Obezbjeđivanje uslova za uspješno gniježđenje
<i>Indikator cilja</i>	<i>Izgrađene vještačke platforme, izgrađene nove kućice za zlatovranu (<i>Coracias garrulous</i>)</i>
Aktivnost	Utvrđivanje lokaliteta za postavljanje platformi
Opis	Ovo je značajna konzervaciona metoda koja se primjenjuje na prostorima nekih solana, a kojom se poboljšavaju uslovi za opstanak i razmnožavanje ugroženih vrsta ptica. Izgradnja vještačkih ostrva (platformi) za gniježđenje ptica je jedna od konzervacionih mjera iz Dopune Studije zaštite Ulcinjske solane, a ima za cilj da se u uslovima nepotpune/onemogućene kontrole hidrološkog režima na odredjenim područjima omogući gniježđenje ptica).
Vremenski okvir	Januar -mart
Status realizacije	Djelimično realizovano
Aktivnost	Izrada kućica za gniježđenje za zlatovranu (<i>Coracias garrulous</i>)
Opis	Postojeće kućice za gniježđenje zlatovrane, zbog lošeg stanja potrebno je zamijeniti sa 20 novih kućica. Potrebno je napraviti još 7 kućica za gniježđenje kao i rezervne djelove za još tri kućice, kako bi se, po potrebi, na licu mjesta mogle zamijeniti ili popraviti. Kućice za gniježđenje treba da budu napravljene od šperploče od ariša debljine najmanje 2-3 cm sa sistemom za ventilaciju (nadstrešnice na krovu i sa strane koje povećavaju sjenku i štite od vrućine). Napomena: Za ovu aktivnost potrebna su značajna finansijska sredstva, pa će se sprovoditi ukoliko budu bila obezbijeđena sredstva iz EU fondova.
Vremenski okvir	Prvi kvartal 2018.
Status realizacije	Realizovano

TURIZAM I REKREACIJA	
Cilj	Unapređivanje turističke ponude na prostoru Solane
Aktivnost	Saradnja sa TO Ulcinj
Opis	U cilju unapređenja turističke ponude i saradnje sa LTO, potpisat će se memorandum sa TO Ulcinj i definisati uloge partnera.
Vremenski okvir	Programska godina
Status realizacije	Nerealizovano
Cilj	Unapređivanje turističke infrastrukture
Aktivnost	Popravka i postavljanje nove signalizacije unutar solane
Opis	Popraviće se postojeća signalizacija (nestabilne) drvene table. Postaviće se nova signalizacija unutar solane, kojom će se posjetioci usmjeravati na staze, osmatračnice i značajne lokalitete. Napomena: Ova aktivnost će se realizovati ukoliko budu obezbijeđena finansijska sredstva
Vremenski okvir	Mart
Status realizacije	Djelimično realizovano
Cilj	Unapređivanje postojećih rekreativnih sadržaja
<i>Indikator cilja</i>	<i>Uređeni nasipi na stazama</i>
Aktivnost	Uređenje pješačkih i biciklističkih staza
Opis	Uređenje nasipa na pješačkim i biciklističkim stazama (popravka zidova nasipa, košenje vegetacije na stazi, poravnavljanje staze). Napomena: Ova aktivnost će se realizovati ukoliko budu obezbijeđena finansijska sredstva
Vremenski okvir	Januar – maj
Status realizacije	Djelimično realizovano
Aktivnost	Unapređivanje turističke ponude - posmatranje ptica
Opis	Postojeće osmatračnice je potrebno renovirati (učvrstiti konstrukcije drvenim gredama, na jednoj osmatračnici neophodno je zamjeniti podnu i krovnu oblogu i zaštititi ih vodootpornim bacom). Ispred svake osmatračnice neophodno je postaviti info table i iste opremiti informativno-edukativnim materijalom u obliku knjige, kojima su predstavljene najkarakterističnije vrste ptica na prostoru solane. Napomena: Ova aktivnost će se realizovati ukoliko budu obezbijeđena finansijska sredstva
Vremenski okvir	Januar – maj
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost	Izrada Protokola o mogućnostima posmatranja ptica
Opis	Izradiće se Protokol posjete i kretanja posjetilaca (zajedno sa izradom potrebne infrastrukture (table, upozorenja, prepreke) posebno u periodu gniježđenja.
Vremenski okvir	April
Status realizacije	Nerealizovano

PROMOCIJA I MARKETING	
Cilj	Informisanje javnosti
<i>Indikator cilja</i>	<i>Broj medijskih gostovanja, video zapisa i objavljenih članaka (press clipping); Broj objavljenih članaka na internet sajtu; Broj odštampanih promotivnih materijala.</i>
Aktivnost	Informisanje putem štampanih i elektronskih medija i putem društvenih mreža
Opis	Putem elektronskih i štampanih medija davaće se blagovremene informacije o aktivnostima JPNPCG na prostoru Solane.
Vremenski okvir	Kontinuirano
Status realizacije	Realizovano
Aktivnost	Ažuriranje WEB stranice JPNPCG
Opis	Aktivnosti vezane za Ulcinjsku solanu će se kontinuirano postavljati na web stranicu JPNPCG.
Vremenski okvir	Kontinuirano
Status realizacije	Realizovano

ODRŽIVI RAZVOJ	
Posebni cilj: Kreiranje uslova za održivi razvoj Solane	
Cilj	Efikasna i koordinisana saradnja relevantnih subjekata na zaštiti, razvoju i promociji Solane
<i>Indikator cilja</i>	<i>Unaprijeđena saradnja ključnih subjekata na prostoru Solane</i>
Aktivnost	Rad Savjetodavnog tijela Solane
Opis	Savjetodavno tijelo za Ulcinjsku solanu kao radno tijelo Upravnog odbora JPNPCG koje čine predstavnici JPNPCG, Vlade CG, MORT, Agencije za zaštitu prirode i životne sredine, Opštine Ulcinj, TO Ulcinj, NVO Zeleni korak i NVO Dr Snajder Jakobi, u cilju transparentnosti i efikasnosti upravljanja na prostoru Solane će imati veći broj sastanaka u programskoj godini
Vremenski okvir	Septembar 2017 - avgust 2018.
Status realizacije	Realizovano

3. DINAMIKA REALIZACIJE PROGRAMSKIH I DRUGIH AKTIVNOSTI NA PROSTORU SOLANE

IZVJEŠTAJNI PERIOD SEPTEMBAR – OKTOBAR 2017.

Izvještaji i programi

- Za ugovorni period avgust 2016 - avgust 2017 izrađen je Izvještaj o radu Ulcinjske solane;
- Na osnovu Aneksa ugovora izrađen je Program rada Ulcinjske solane za period avgust 2017- avgust 2018.
- Za potrebe Vlade Crne Gore (Ministarstvo održivog razvoja i turizma) u septembru mjesecu izrađen je je dokument "Informacija o zakupu Ulcinjske solane, statusu zaštite i planiranim razvojnim aktivnostima na ovom području, sa zahtjevom za obezbjeđenje finansijskih sredstava za zakupca"
- Tokom oktobra izrađen je Nacrt programa upravljanja ulcinjskom Solanom za period 2017/2018. u koji su unijete i prioritetne mjere koje su preporučene od strane autora angažovanih na izradi Studije zaštite, a tiču se konzervatorskih mjera za neke vrste ptica koje gnijezde na Solani, kao i za uspostavljanje kontrole kretanja posjetilaca za vrijeme trajanja gniježđenja ptica radi smanjenja uznemiravanja. U Program upravljanja uključen je i menadžment upravljanja mjestima (kućicama) za gniježđenje zlatovrane, nakon sugestija koje je JPNPCG dobilo od grupe renomiranih stranih ornitologa (B. Štumberger i Petar Sakl) u vidu studije o rizicima koja ova vrsta ptice ima.
- Za potrebe izrade ekspertske analize projekta "*Finalizacija studije zaštite Ulcinjske solane*" 19. oktobra dostavljeni su podaci MORT-u o broju posjetilaca na mjesečnom nivou za potrebe izrade Studije zaštite Ulcinjske solane.
- Na finalni Nacrt Studije zaštite Ulcinjske solane JPNPCG je dostavilo komentare i sugestije MORT-u (23. oktobra 2017.godine).

Radne grupe i radni sastanci

- U cilju praćenja realizacije projekta „Finalizacija Studije zaštite Ulcinjske solane“ JPNPCG je kroz delegiranog predstavnika u Upravnom odboru projekta i Radnoj grupi učestvovalo u praćenju realizacije studije zaštite.
- Početkom oktobra organizovan je sastanak sa predstavnicima NVO Centar za zaštitu i proučavanje ptica na kojem se na insistiranje JPNPCG dogovorilo o budućoj saradnji na način da se CZIP usaglasi sa Protokol monitoringom za ornitofaunu na području Solane i da se monitoring ubuduće obavlja po usaglašenom Protokolu zajednički, što je i rezultiralo zajedničkim prikupljanjem podataka i zajedničkim odlaskom na teren.

Programske aktivnosti

- U toku prvog septembarskog terenskog istraživanja utvrđeno je da se nedovoljna količina vode nalazi u Jezeru 2, Štojskom 1 i 2, kao i u knetama. Ovakvo stanje je bilo i očekivano obzirom da posljednje nedjelje avgusta i prvih 15 dana septembra nije upumpavana morska voda, najprije zbog kvara pumpnog sistema Đerane, a od početka do sredine

septembra zbog ugradnje nove pumpe. Od sredine septembra, svježa morska voda je kanalima došla do solanskih bazena, što je očitovalo i prisustvom raznih vrsta ptica koje su i bile distribuirane po solanskom području u odnosu na hranidbenu bazu, što pokazuju kvalitativni i kvantitativni podaci

- Brojnost flamingosa u toku mjeseca septembra je imala prosječnu vrijednost oko 500 ind. i gotovo cijela kolonija je bila skoncentrisana na području Jezera 1 u blizini pumpnog sistema F16 gdje je bila veća površina pod vodom. U toku oktobra kolonija flamingosa je uvećala brojnost, i prosječan broj iznosio je oko 700 individua.
- Što se tiče prisustva pelikana (*Pelecanus crispus*) tokom septembra postoji dva negativna i jedan pozitivan nalaz gdje je zabilježeno 17 individua. U toku oktobra registrovan je jedan negativan nalaz i drugi pozitivan (27 juvenilnih jedinki) nalaz u vezi pelikana.
- U toku oktobra na Solanskim bazenima pojavile su se populacije ptica koje imaju migratorni status), rađen je monitoring i bazena za kristalizaciju i evaporaciju. Kao što je i očekivano za ovo doba godine, evidentirani su lovci u kontaktnim zonama.

Upravljanje vodenim tokovima Solane

U cilju održavanja povoljnog vodnog režima na prostoru Solane radi očuvanja ukupnog biodiverziteta, vršena je redovna analiza stanja vode u bazenima. Na osnovu toga aktivno je regulisan protok vode u cilju održavanja odgovarajućeg nivoa vode u bazenima, kao i održavanja potrebnog nivoa saliniteta u ekosistemu Solane.

U skladu sa navedenim potrebama, tokom oktobra upumpavana je morska voda u bazene Solane i to: 2-4 oktobra, 6-10 oktobra i 10-20 oktobra.

Održavanje pumpnog sistema

Krajem septembra (22.09. 2017. godine) postavljena je nova pumpa na pumpnom sistemu Đerane. Sredstva za nabavku pumpe obezbijedila je Vlada Crne Gore, a poslove vezane za nabavku i instaliranje pumpe realizovala je stečajna uprava Solane, uz pomoć angažovanih stručnih lica.

Sanacija nasipa

U ljetnjem periodu vršena je sanacija nasipa, a od 26.09.2017. ponovo su angažovani radnici na formiranju cca 50 m novog nasipa između S1,2 i J2.

Fizička zaštitu prostora Solane i vanredna dešavanja

U cilju fizičke zaštite imovine, angažovana je agencija za pružanje usluga sistema obezbjeđenja "Vector System Security".

Agencija vrši 24 obezbjeđenje kapije, kruga i šireg reona Solane, koordinira rad sa radnicima na pumpi 16 i redovno dostavlja izvještaje o vanrednim dešavanjima i posjetama (sastanci, organizovane posjete, samostalne posjete) na Solani.

Zbog prisustva uginule ribe u betonskom bazenu ispod pumpe F16 i brane 27. oktobra, JPNPCG pozvalo je Upravu za inspekcijske poslove da izvrši uviđaj. Dobijen je inspekcijski nalaz Uprave za inspekcijske poslove, u kome je konstatovano je da je usled hipoksije došlo do uginuća preko

300 kg morske ribe. Sva uginula riba je odstranjena sa prostora bazena. O ovom slučaju informisan je Savjet solane i informacija je poslata medijima.

IZVJEŠTAJNI PERIOD NOVEMBAR 2017. – FEBRUAR 2018.

- Izrađeno je i dostavljeno je mišljenje MORT-u na Predlog zaštite Ulcinjske solane (23. novembra).
- U januaru mjesecu urađena je dopuna Programa rada Ulcinjske solane za period avgust 2017- avgust 2018. godine;
- U februaru mjesecu sačiniooci ovog izvještaja izradili su godišnji Izvještaj o radu Ulcinjske solane u okviru Izvještaja o realizaciji Programa upravljanja za JPNPCG za 2017. godinu, koji se nalazi u prilogu ovog dokumenta (Prilog I);
- U cilju koordinacije aktivnosti JPNPCG u okviru Savjetodavnog tijela za Ulcinjsku solanu, sačiniooci ovog izvještaja pripremili su radni materijal i izradili Izvještaj o aktivnostima JPNPCG na Ulcinjskoj solani za period septembar 2017–februar 2018. godine. U prilogu ovog dokumenta se nalazi navedeni Izvještaj (Prilog II);

Radne grupe i radni sastanci

- U cilju koordinacije daljih aktivnosti JPNPCG nakon uspostavljanja upotpunjenog sastava Savjetodavnog tijela za Ulcinjsku solanu, održan je radni sastanak u Upravi JPNPCG 23.11.2017. godine
- U januaru mjesecu održan je radni sastanak u MORT-u, na kome je jedna od tema bila aktivnosti koje se realizuju u cilju zaštite biodiverziteta Solane, kao i informisanje o aktivnostima na finalizaciji Studije zaštite Ulcinjske solane;
- Na Jedanaestoj sjednici Savjetodavnog tijela za Solanu održanoj 14. februara 2018. godine, sačiniooci ovog izvještaja prezentovali su najvažnije aktivnosti koje su realizovane u periodu septembar 2017-februar 2018. godine i predložili prioritete aktivnosti i potrebe za realizaciju programskih aktivnosti koje bi trebalo realizovati u narednom periodu;
- U toku novembra mjeseca odrađena su dva terenska dana, pri čemu se radio kompletan monitoring ornitofaunističkih populacija i njihova kvantitativna i kvalitativna procjena, kao i prostorna distribucija vrsta.

Programske aktivnosti

- Na osnovu Programa upravljanja za Solanu 2017-2018. godinu i Protokola monitoringa ornitofaune na Ulcinjskoj solani te, na osnovu Ugovora od 25. 09. 2017.godine, tokom januara i februara 2018. izvršeni su terenski obilasci područja sa ciljem realizacije programskih aktivnosti koje se tiču utvrđivanja stanja ornitofaunističkih populacija;
- Rađen je kvalitativni i kvantitativni monitoring ptica kao i analiza stanja vodnog režima u bazenima, koje podrazumijevaju uspostavljanje što optimalnijeg stanja za ptice, a tiče se količine vode u bazenima u ovom periodu radi održavanja prehrambene baze za ptice koje su na Solani, kao i ptica koje su na ranoj migraciji;
- U period januar-februar sprovedene su aktivnosti koje se nalaze u poglavlju Strateška oblast: Zaštita i očuvanje prirodnih vrijednosti. Vršeni su redovni monitoring ornitofaune, što podrazumijeva utvrđivanje cenusa svih vrsta ptica koje borave na ovom području u datom periodu, njihovu distribuciju, i vitalnost značajnih populacija. Podaci su obrađeni u Excell tabelama i prikazani pojedinačno po vrstama koje su identifikovane i zatečene u vrijeme terenskih obilazaka i izvršena je analiza podataka sakupljenih na osnovu terenskog istraživanja za ovaj period. Odrađena su tri terenska dana, pri čemu se radio

kompletan monitoring ornitofaunističkih populacija i njihova kvalitativna i kvantitativna procjena kao i prostorna distribucija vrsta

- U januaru 2018. godine izvršen je zimski census u okviru IWC programa u saradnji sa renomiranim ornitolozima Borutom Štumbergerom i Fabianom Schwarzenbach. Utvrđen je ukupni census od 11977 jedinki.
- Brojnost flamingosa u toku januara i februara imala je prosječnu vrijednost oko 750 individua i gotovo cijela kolonija je bila skoncentrisana na području Jezera 1 i na području kneta; Što se tiče prisustva pelikana (*Pelecanus crispus*) terenskih dana postoje dva pozitivna nalaza gdje je zabilježeno 6 individua;
- U saradnji sa slovenačkim ornitologom Borutom Štumbergerom i zahvaljujući donaciji, NPCG su u januaru, uz pomoć angažovanih radnika na Solani i volontera, 13. januara postavili 16 kućica za zlatovranu (lat. *Coracias garrulus*), globalno ugroženu vrstu, koja gnijezdi na ovom području. Tom prilikom, izmijenjeno je 16 starih nefunkcionalnih boksova za zlatovranu sa novim kućicama urađenim na osnovu dosadašnjih najboljih saznanja i praksi. U martu mjesecu planirana je izmjena još deset dotrajalih boksova, za koja su obezbijeđena finansijska sredstva od strane međunarodnih donacija;
- U toku februara na solanskim bazenima uglavnom su boravila velika jata prica iz redova *Aythya* i *Anas*, kao i brojna jata *Fulica atra* (liska), što je i uobičajeno za ovaj period. Rađen je i monitoring bazena za kristalizaciju i evaporaciju, gdje su primijećene populacije ptica koje imaju migratorni status. Rađen je i monitoring bazena za kristalizaciju i evaporaciju, gdje su primijećene populacije ptica koje imaju migratorni status.

Upravljanje vodenim tokovima Solane

U cilju aktivnog regulisanja vodnog režima, početkom novembra upumpavana je morska voda u bazene Solane.

U narednom periodu, zbog intenzivnih padavina tokom novembra i decembra mjeseca, u cilju sprečavanja previsokog nivoa vode u bazenima Solane i negativnog uticaja visokog vodostaja, uključivane su pumpe za izbacivanje vode. U novembru mjesecu uključivana je pumpa u periodu 17-20 novembar, kao i u periodu 30 novembar - 24. decembar.

U periodu novembar- februar pumpe na 16 profilu su radile ukupno:

Rad pumpi na pumpnoj stanici PS 16 (novembar- 2018.)

PS 16	period	rad pumpi/h
Pumpa 1	10.11-09.02.2018	707 h
Pumpa 2	01.01-09.02.2018	156 h
Ukupno rad pumpi	863 h	

Tokom **januara mjeseca** zabeležene su velike padavine (približno 210-220mm). U cilju izbacivanja viška vode i sprečavanja plavljenja i preliivanja bazena, pumpe na 16-tom su naizmjenično bile u svakodnevnoj funkciji.

Rad pumpi na pumpnoj stanici PS 16 u januaru 2018.

PS 16	period	rad pumpi/h
Pumpa 1	01.01-31.01.2018	209 h
Pumpa 2	01.01-31.01.2018	248 h
Ukupno rad pumpi	457 h	

U **februaru mjesecu** vodni režim se, kao i u januaru 2018. i decembru 2017., karakterisao enormnim količinama padavina. Ukupno je palo cca 270 mm padavina, što je ogromna količina na već 500 cca mm kiše u prethodna dva mjeseca. Stalnim praćenjem stanja na terenu i adekvatnim rasporedom rada pumpi, nivo vode u bazenima je održavan pod kontrolom. Pored toga, zbog neobičajeno intenzivnih padavina i lošeg stanja obodnih nasipa, pojavio se problem sa obodnim vodama.

Rad pumpi na pumpnoj stanici PS 16 u februaru 2018.

Pumpe na F16	Period	Rad pumpi (h)
Pumpa 1	01.02 – 28.02.2018	406 h
Pumpa 2	01.02 – 28.02.2018	130.5 h
Ukupno rad pumpi 536.5 h		

Salinitet vode mjereno u februaru, uzeto iz Jezera 1 i Jezera 2, iznosio je u prosjeku 1.2 be.

Održavanje infrastrukture i nabavka opreme i materijalno-tehničkih sredstava

- U januaru mjesecu renovirana je osmatračnica učvršćivanjem konstrukcije drvenim gredama.
- 17.01.2018.godine dostavljeno je 16l ulja na pumpi PS 16, 1 baterijska lampa, 1 glimerica, 1 kombinirke
Za PS Đerane obezbijeđene 4 baterijske lampe, 1 glimerica, 1 kombinirka, 1kalorifer
- 09.02.2018.god - JPNPCG dostavilo je 11 prsluka i 11 pari čizama za potrebe radnika.

IZVJEŠTAJNI PERIOD MART - APRIL 2018.

Tokom izvještajnog perioda, održavana je komunikacija sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma u cilju razmjene informacija i koordinacije aktivnosti koje se realizuju na Solani. Praćene su i sve aktivnosti u vezi izrade Studije zaštite Ulcinjske solane.

Tokom marta i aprila 2018. izvršeni su terenski obilasci područja sa ciljem realizacije programskih aktivnosti koje se tiču utvrđivanja stanja biodiverziteta, posebno ornitofaunističkih populacija;

Rađen je kvalitativni i kvantitativni monitoring ptica po utvrđenom Protokolu kao i analiza stanja vodnog režima u bazenima, koje podrazumijevaju uspostavljanje što optimalnijeg stanja nivoa i razmjera saliniteta vode za ptice, a tiče se količine vode u bazenima u ovom periodu radi održavanja prehrambene baze za ptice koje su na Solani, kao i ptica koje su na migraciji;

U toku marta mjeseca na Solani su zabilježene očekivane vrste ptica za ovaj period sa izraženom tendencijom prisustva migratornih vrsta. Što se tiče vodnog režima, zabilježen je povećan vodostaj u svim bazenima, što je posljedica obilnih padavina.

Tokom ovog perioda sprovedene su aktivnosti koje se nalaze u Programu rada za Ulcinjsku solanu poglavlju Strateška oblast: Zaštita i očuvanje prirodnih vrijednosti. U pomenutom periodu godine vršio se redovni monitoring halofitske vegetacije i ornitofaune - utvrđivanje cenusa svih vrsta ptica koje borave na ovom području u datom periodu, njihova distribucija i vitalnost značajnih populacija. Podaci su obrađeni u Excell tabelama i prikazani pojedinačno po vrstama

koje su identifikovane i zatečene u vrijeme terenskih obilazaka i izvršena je analiza podataka sakupljenih na osnovu terenskog istraživanja za ovaj period.

U toku marta i aprila mjeseca odrađena su tri terenska dana, pri čemu se radio kompletan monitoring ornitofaunističkih populacija i njihova kvalitativna i kvantitativna procjena kao i prostorna distribucija vrsta.

Mart 2018.

- U martu mjesecu održan je sastanak sa angažovanim ekspertom za vodni režim i licem koje koordinira rad na Solani svih angažovanih lica u cilju daljih dogovora i planova u vezi definisanja vodnog režima, a sve u cilju održavanja optimalnog nivoa vode u funkciji biodiverzitetskih komponenti (prevashodno se odnosi na ptice u ovom periodu godine i povoljnu hranidbenu bazu u lancu ishrane);
- Izvršen je uvid u stanje halofitske vegetacije solanskih ekosistema. Imajući u vidu činjenicu da se halofitska vegetacija odlikuje kasnim početkom vegetacije, nisu zapažene značajnije promjene na solanskim bazenima koje bi u ekološkom smislu mogle uticati na razvitak vegetacije u ovoj vegetacijskoj sezoni.
- U cilju održavanja povoljnog vodnog režima na prostoru Solane radi očuvanja ukupnog biodiverziteta, vršena je redovna analiza stanja vode u bazenima. Na osnovu toga aktivno je regulisan protok vode u cilju održavanja adekvatnog nivoa vode u bazenima. Mart mjesec na području Ulcinja generalno karakteriše izuzetno velika količina vodenog taloga (kiše, snijega). U 2018. godini, do 27.03. palo je približno 360mm kiše, što je nezabilježeno velika količina padavina po navodima zaposlenih na solani. Pored toga, bila je poplavljena i gravitirajuća zona oko prostora solane, pa su podzemne vode dodatno podigle nivo vode na solanskim bazenima. Shodno navedenoj situaciji, tokom marta sproveden je veoma intenzivan režim ispumpavanja vode. Takav režim omogućio je zaštitu terena od velikih voda, plavljenja i dodatne devastacije bentova, a samim tim i zaštitu biodiverziteta.

Tokom marta mjeseca, pumpe na 16-tom bile u svakodnevnoj funkciji. U prosjeku, pumpa 1 radila je preko 17 sati po danu, a pumpa 2 skoro 12 sati po danu. Ovakav režim doveo je do postepene regulacije stanja voda na terenu. Kontrola voda i terena tokom marta mjeseca bila je intenzivna, permanentna i profesionalna.

Rad pumpi na pumpnoj stanici PS 16 u martu 2018.

PS 16	period	rad pumpi/h
Pumpa 1	01.03-31.03.2018	539.68h
Pumpa 2	01.03-31.03.2018	363.55
Ukupno rad pumpi	903.23 sati	

- Dana 20.03.2018. god održan je sastanak sa NVO Martin Schneider Jacoby Association. Sastanku su prisustvovali ispred JPNPCG dir. Elvir Klica sa saradnicima, kao i izvršna direktorica nevladine organizacije Martin Schneider Jacoby Association, Zenepa Lika. Cilj ovog sastanka bio je unapređenje saradnje JPNPCG i navedene nevladine organizacije kroz unapređenje prostora Ulcinjske solane, prvenstveno kroz poboljšanje turističke ponude i unapređenje turističke infrastrukture.
- Dana 31.03.2018.god postavljeno je još šest kućica za zlatovranu na Solanii zahvaljujući donaciji slovenačkog ornitologa Boruta Štumbergera i međunarodnih organizacija.

Postavljanje kućica pomogli su članovi NVO „Pelikan“ zajedno sa angažovanim radnicima JPNPCG na Solani. Kućice za zlatovranu su izrađene od šperploča od ariša sa sistemom za ventilaciju i nadstrešnicom na krovu i sa strana koje povećavaju sjenku i na taj način štite od prevelike vrućine. Ovako izgrađene kućice su se pokazale kao najpogodnije.

- Tokom marta mjeseca na samom prostoru Solane nije evidentiran krivolov;
- Posjete Solani od strane ornitologa:
 - 08.03. NVO CZIP - monitoring krivolova
 - 10.03. NVO CZIP - monitoring krivolova
 - 11.03. NVO CZIP - monitoring krivolova
 - 24.03. NVO CZIP - monitoring krivolova

April 2018.

- Nakon intenzivnog kišnog perioda tokom marta mjeseca, april se karakterisao sa samo jednim danom sa padavinama (01.04.2018.). U cilju održavanja povoljnog vodnog režima na prostoru Solane radi očuvanja ukupnog biodiverziteta, vršena je redovna kvantitativna i kvalitativna analiza stanja vode u bazenima. Na osnovu redovnog monitoringa vodnog režima, aktivno je regulisan protok vode u cilju održavanja povoljnog nivoa vode i saliniteta u solanskim bazenima.

Dana 03.04. aktivirana je pumpa na PS Đerane radi ubacivanja svježe morske vode u bazene solane. U toku aprila naizmjenično su uključivane pumpe na PS 16, kao i pumpe na PS Đerane u cilju zamjene akumulirane kišnice u bazenima morskom vodom. Probleme u aktivnom regulisanju vodnog režima stvaraju oštećeni nasipi, zbog čega je komplikovano vršiti ravnomjerno nalivanje solanskih bazena svježom morskom vodom. U cilju poboljšanja regulisanja vodnog režima, izvršena je zamjena pojedinih bazenskih i zaštitnih vrata da bi se efikasnije kontrolisalo nalivanje bazena morskom vodom. Pored toga, u cilju sanacije nasipa dodatno su vršene aktivnosti na bentovima, prije svega u najkritičnijoj zoni između Jezera 1 i Štojskog.

Rad pumpi na pumpnoj stanici PS 16 u aprilu 2018.

Pumpe na F16	Period	Rad pumpi (h)
Pumpa 1	01.04 – 30.04.2018	200 h
Pumpa 2	01.04 – 30.04.2018	8 h
<i>Ukupno rad pumpi 208 sati</i>		

U prosjeku, pumpe na PS 16 radile su oko 7h/ 24 h.

Rad pumpi na pumpnoj stanici Đerane u aprilu 2018.

Pumpe na PS Đerane	Period	Rad pumpi (h)
Pumpa 1 (nova)	01.04 – 30.04.2018	94 h
Pumpa 2 (stara)	01.04 – 30.04.2018	20 h
<i>Ukupno rad pumpi 114 sati</i>		

U prosjeku, pumpe na PS Đerane radile su oko 4h/ 24 h.

- Izvršen je uvid u stanje halofitske vegetacije solanskih ekosistema. Tokom aprila mjeseca došlo je do inicijalnog razvoja karakterističnih halofitske vegetacije i karakterističnih jednogodišnjih halofita. Aktivnim kontrolom vodnog režima stvorili su se adekvatni razvoj ove vegetacije tokom narednog perioda. Naročito je značajna činjenica da je smanjen nivo vode u solanskim bazenima i da je povećana koncentracija zaslanjenosti podloge u bazenima, što će povoljno uticati na razvitak halofitske vegetacije.
- Izvršen je redovni monitoring ornitofaune i zabilježeno stanje. Zbog velike količine vode u bazenima, primijećena je prostorna distribucija koja ukazuje na povlačenje ptica ka rubnim djelovima bazena i na knetama, dok se u centralnim zonama nalaze flamingosi i jata baljoški. Tokom kraja aprila se ovakav nalaz izmijenio zbog manjih količina padavina i kontinuiranog ispumpavanja vode, što je donekle stabilizovalo i raspored ptica u odnosu na normalizaciju uslova staništa u kojem borave.
- U skladu sa godišnjim Programom upravljanja JPNPCG za Solanu, u cilju uređenja prostora, Služba ambijentalne higijene NP Skadarsko jezero je 30. aprila, zajedno sa angažovanim radnicima za zaštitu prostora Solane kosila i čistila prostor oko nekadašnje fabrike, ulaz na Solanu, prostor oko Muzeja i stare Upravne zgrade, kao i prilazne staze.
- Posjete Solani tokom aprila 2018:
 - 09.04.2018.god. Solanu je posjetio predsjednički kandidat uz pratnju 15 članova i 3 fotografa;
 - 25.04.2018.god. - organizovana posjeta 76 đaka iz Podgorice uz pratnju profesora;
 - 25.04.2018.god. - grupa od 8 inostranih turista;
 Pored navedenih organizovanih posjeta, Solanu su individualno posjetila 53 lica radi posmatranja ptica i njihovih staništa.
- Tokom aprila mjeseca na samom prostoru Solane nije evidentiran krivolov

IZVJEŠTAJNI PERIOD MAJ - JUN 2018.

Tokom maja i juna 2018. izvršeni su terenski obilasci područja sa ciljem realizacije programskih aktivnosti koje se tiču utvrđivanja stanja biodiverziteta, posebno ornitofaunističkih populacija i halofitske flore i vegetacije;

Rađen je kvalitativni i kvantitativni monitoring ptica kao i analiza stanja vodnog režima u bazenima, koje podrazumijevaju uspostavljanje što optimalnijeg stanja za ptice, a tiče se količine vode u bazenima u ovom periodu radi održavanja prehrambene baze za ptice koje su na Solani. Tokom ovog perioda sprovedene su aktivnosti koje se nalaze u Programu rada za Ulcinjsku solanu poglavlju Strateška oblast: Zaštita i očuvanje prirodnih vrijednosti. U pomenutom periodu godine vršio se redovni monitoring halofitske vegetacije i ornitofaune - utvrđivanje cenzusa svih vrsta ptica koje borave na ovom području u datom periodu, njihova distribucija i vitalnost značajnih populacija. Podaci su obrađeni u Excell tabelama i prikazani pojedinačno po vrstama koje su identifikovane i zatečene u vrijeme terenskih obilazaka i izvršena je analiza podataka sakupljenih na osnovu terenskog istraživanja za ovaj period.

U toku maja i juna mjeseca odrađena su tri terenska dana, pri čemu se radio kompletan monitoring ornitofaunističkih populacija i njihova kvalitativna i kvantitativna procjena kao i prostorna distribucija vrsta;

Maj 2018.

U maju mjesecu sproveden je **redovni monitoring halofitske flore i vegetacije** u skladu sa godišnjim Programom upravljanja JPNPCG za Solanu. Izvršen je uvid u stanje halofitske vegetacije solanskih ekosistema. Tokom maja mjeseca konstatovan je očekivani razvitak halofitske flore i vegetacije. Aktivnim kontrolom vodnog režima, naročito kada je u pitanju unos svježe morske vode, ostvareni su ekološki uslovi koji pogoduju ovom tipu vegetacije za dalji razvitak vegetacije u ovom vegetacionom periodu.

Tokom maja mjeseca vršeno je naizmjenično uključivanje pumpe 16-ti i pumpe Đerane. Ovo je bilo neophodno radi zamjene kišnice morskom vodom, posebno u jezerima. U toku maja mjeseca zabilježeno je približno 215mm padavina, što za područje Solane predstavlja veću količinu kiše. Izmjeren nivo saliniteta u mjesecu maju iznosio je u Jezeru1 -1,8 bomea, u Štojskom1 i Kneti - 2,8 bomea.

Rad pumpi na pumpnoj stanici PS 16 u maju 2018.

	Period	Rad pumpi (h)
Pumpa 1	01.05 – 31.05.2018	47 h
Pumpa 2	01.05 – 31.05.2018	-
<i>Ukupno rad pumpi 47 sati</i>		

Rad pumpi na PS Đerane u maju 2018.

Pumpe na PS Đerane	Period	Rad pumpi (h)
Pumpa 1 (nova)	01.05 – 31.05.2018	87 h
Pumpa 2 (stara)	01.04 – 30.04.2018	-
<i>Ukupno rad pumpi 87 sati</i>		

U cilju **sanacije nasipa**, tokom maja mjeseca angažovan je radnik koji je vršio sanaciju na prostoru između Štojskog i Jezera 1. Imajući u vidu obim radova koji je neophodan da se sprovede u cilju efikasne i kvalitetne sanacije bentova i nasipa, još jednom je konstatovano da je za vršenje ovih radova neophodna nabavka bagera.

U cilju **uređenja prostora**, u maju mjesecu Služba fizičke zaštite je bila angažovana na rekonstrukciji osmatračnice gdje je postavljena nova platforma i klupe za posjetioce. Kod bazena „Jezero 1“ postavljen je odmorišni mobilijar. Takođe, izvršena akcija košenja duž Solanskog kanala i debelog benta.

Posjete turista u maju mjesecu:

- 22.05. organizovana je posjeta grupa 30 studenata sa PMF iz Novog Sada uz pratnju dva profesora.
- 28.05. organizovana je posjeta grupa 48 studenata sa PMF iz Kragujevca uz pratnju profesora.
- Solanu je u maju mjesecu individualno posjetilo ukupno 96 lica radi posmatranja ptica i njihovih staništa.

Jun 2018.

Tokom juna mjeseca kišnica u bazenima solane praktično je zamijenjena morskom vodom radom PS Đerane. Do 27.06 palo je cca 70mm kiše, zbog toga je od 22.06 prestalo dovođenje morske vode.

Salinitet vode u bazenima solane bio je u okviru vrijednosti koje omogućavaju opstanak vrsta koje su vezane za halofitska staništa.

U junu mjesecu sproveden je **redovni monitoring halofitske flore i vegetacije**. Izvršen je uvid u stanje halofitske vegetacije solanskih ekosistema i konstatovan je očekivani razvitak halofitske flore i vegetacije koji se karakteriše za početak ljetnjeg aspekta njihovog razvitka. Pristupilo se GPS kartiranju pozicija halofitske flore i vegetacije u solanskim bazenima.

Rad pumpi na pumpnoj stanici Đerane u junu 2018.

	Period	Rad pumpi (h)
Pumpa 1 (nova)	01.06.-30.06.2018	137 h
Pumpa 2 (stara)	01.06.-30.06.2018	10 h
Ukupno rad pumpi 147 sati		

Na nasipima je bio angažovan jedan radnik koji je usključivo održavao nasip između jezera , između Štojskog i dijela Jezera 1.

U periodu 23.06-28.06. su angažovani radnici od strane JPNPCG koji su radili su na rekonstrukciji stare prijavnice u kojoj će biti smještena bicikla koja su donacija od NVO MSJA, a koja će biti na raspolaganju turistima.

Dana 28.06.2018.god. postavljene su tri klupe - jedna ispred suvenirnice, a dvije na potezu F16-Osmatračnica 3.

Posjete turista u junu mjesecu:

-01.06. organizovana je posjeta grupe od 11 fotografa iz Francuske.

-07.06.201. đaci i profesori (43+8) škole Adriatik koledž iz Budve sa NVO CZIP posjetili su Solanu u okviru terenske nastave.

-09.06. grupa od 18 studenata i 9 profesora sa Biološkog fakulteta iz Beograda, posjetila je Solanu u okviru terenske nastave.

- Solanu su u junu mjesecu individualno posjetila 72 lica radi posmatranja ptica i njihovih staništa. Svim licima ukazano je na režim kretanja posjetilaca Solane, kao i na obaveze kojih se moraju pridržavati tokom boravka na ovom prostoru.

IZVJEŠTAJNI PERIOD JUL - AVGUST 2018.

Izvršen je redovni monitoring halofitske vegetacije i monitoring ornitofaune - utvrđivanje cenzusa svih vrsta ptica koje borave na ovom području u datom periodu, njihova distribucija i vitalnost značajnih populacija. Podaci su obrađeni u Excell tabelama i prikazani pojedinačno po vrstama koje su identifikovane i zatečene u vrijeme terenskih obilazaka i izvršena je analiza podataka sakupljenih na osnovu terenskog istraživanja za ovaj period.

U toku jula mjeseca odrađena su dva terenska dana za potrebe monitoringa ornitofaune, dok je u toku avgusta realizovan jedan terenski dan, pri čemu se urađen kompletan monitoring ornitofaunističkih populacija i njihova kvalitativna i kvantitativna procjena kao i prostorna distribucija vrsta. U ovom periodu je zabilježeno i prisustvo pelikana (Jezero 2).

Jul 2018.

- U toku jula mjeseca odrađena su dva terenska dana, pri čemu se urađen kompletan monitoring ornitofaunističkih populacija i njihova kvalitativna i kvantitativna procjena kao i prostorna distribucija vrsta. U ovom periodu je zabilježeno i prisustvo pelikana (Jezero 2). Ekspertizom stanja nivoa vode u bazenima, zaključeno je da je zatečeno stanje na minimumu u odnosu na poželjni nivo za boravak karakteristične ornitofaune, te se otpočelo sa realizacijom na osnovu plana punjenja bazena u narednom periodu.

- Sproveden je redovni monitoring halofitske flore i vegetacije u skladu sa godišnjim Programom upravljanja JPNPCG za Solanu. Izvršen je uvid u stanje halofitske vegetacije solanskih ekosistema. Konstatovan je očekivani razvitak halofitske flore i vegetacije karakterističan za ljetnji period. Ekološki uslovi u julu mjesecu bili su povoljni za ovaj tip vegetacije i za dalji razvitak halofita. Nastavilo se sa kartiranjem vegetacije primjenom GPS-a.

- Dana 17.07.2018.god ispred pumpe 16-ti uočena uginula sitna riba, a slučaj je uredno prijavljen komunalnoj inspekciji.

- Zbog lošeg stanja nasipa, angažovani ekspert za vode je definisao frekvencu i dinamiku rada pumpnog sistema Đerane u narednom periodu.

- U toku jula mjeseca angažovan je bager u cilju sanacije nasipa između jezera.

- Od 27.07., shodno dogovoru skopljenom između NPCG i opštine Ulcinj, počelo se sa korišćenjem Pumpe 2 u PS Đerane u cilju osvežavanja kanala Port Milena morskom vodom i umanjavanja negativnih efekata zagađenja vode u kanalu. Pumpa 1 bila je u funkciji punjenja bazena solane morskom vodom.

Tokom jula mjeseca stara Pumpa 2 je za potrebe osvežavanja kanala Port Milena radila ukupno 52h, dok je za potrebe Solane pumpe 2 ukupno radila 135h.

Rad pumpi na PS Đerane u julu 2018.

	Period	Rad pumpi (h)
Pumpa 1 (nova)	01. -31.07.2018	135
Pumpa 2 (stara)	01. -31.07.2018	52
<i>Ukupno rad pumpi 187 sati</i>		

- U cilju uređenja prostora, uređen je prostor od ulaza u Solanu do 31-og.

- Dana 17.07.2018.god ispred pumpe 16-ti uočena uginula sitna riba, a slučaj je uredno prijavljen komunalnoj inspekciji.

- Posjete turista u julu mjesecu:

- 10.07.2018. – grupa ekologa (6) iz Berlina obišla je Solanu sa vodičem.
- 17.07.2018. –Solanu i širi reon posjetili su učesnici (32) međunarodne Konferencije o integralnom upravljanju na podrucju delte Bojane (SWIN, H2020, SM).
- Solanu je individualno posjetilo 159 lica radi posmatranja ptica i njihovih staništa.

Avgust 2018.

- Tokom avgusta izvršen je redovni monitoring ornitofaune - utvrđivanje cenzusa svih vrsta ptica koje borave na ovom području u datom periodu, njihova distribucija i vitalnost značajnih populacija.
- Ekspertizom stanja nivoa vode u bazenima, zaključeno je da je zatečeno stanje na minimumu u odnosu na poželjni nivo za boravak karakteristične ornitofaune, te se otpočelo sa realizacijom na osnovu plana punjenja bazena u narednom periodu.
- Sproveden je redovni monitoring flore i vegetacije solanskih ekosistema. Finalizovano je kartiranje vegetacije primjenom GPS-a i kompletiran je ukupan floristički sastav svih prisutnih vrsta na području Ulcinjske solane (Prilog 2 i Prilog 3).
- Tokom avgusta mjeseca pumpa 1 je radila 274h, a pumpa 2 je radila 52h. Ukupno je pumpni sistem tokom avgusta radio 292h.
- Za potrebe očuvanja populacije ribe u bazenima postavljeno je ukupno šest šlajzni

Rad pumpi na PS Đerane u avgustu 2018.

	Period	Rad pumpi (h)
Pumpa 1 (nova)	01. -31.08.2018	274
Pumpa 2 (stara)	01. -31.08.2018	25
<i>Ukupno rad pumpi 299 sati</i>		

- U cilju uređenja prostora, uređen je prostor od ulaza u Solanu do 31-og.
- Posjete turista u avgustu mjesecu:
 - 12.08. 2018.god - Zbog snimanja reportaže, Solanu je posjetila ekipa iz ARTV iz Njemačke i predstavnica NVO dr Snajder Jakoby
 - 19.08.2018.god - Zbog snimanja reportaže, Solanu je posjetila tv ekipa SDF-a iz Njemačke i predstavnica NVO dr Snajder Jakoby
 - 19.08.2018.god – Na Solani je sniman promotivni spot za modni festival UINF Ulcinj

PR AKTIVNOSTI ZA IZVJEŠTAJNI PERIOD JANUAR-AVGUST 2018

- 14.01.2018. Informacija za sajt "Urađene kućice za zlatovranu"
- 18.01.2018. Informacija o solani u okviru Intervjua direktora JP za Portal Antena M
- 15.02.2018, Informacija za javnost Sa Jedanaeste sjednice Savjetodavnog tijela za solanu
- 02.04.2018. Informacija za sajt "Postavljeno jos šest kucica za zlatovranu"
- 03.04.2018, Informacija za javnost "Počelo upumpavanje morske vode u solanu"
- 22.07.2018. Informacija za medije "Bagerom će sanirati nasipe na solani"
- 24.07.2018. Informacija za medije "Prihvaćena inicijativa Opštine Ulcinj"
- 17.08.2018, Informacija za fb "Pokošeno suvo rastinje na Solani"
- 27.08.2018. "Produžen Ugovor JPNPCG za Solanu"
- 31.08.2018. Gostovanje direktora JPNPCG na TVCG o turističkoj sezoni i solani.
- <https://www.dan.co.me/?nivo=3&rubrika=Ekonomija&clanak=660508&datum=2018-08-28>
- <https://etleboro.org/a/378645d46cf7e209127113e0beb22141/npcg-upravljaju-ulcinjskom-solanom-jo%C5%A1-godinu>
- <http://rtcg.me/search/tagStories.html?tagId=4391>
- 18.04.2018. godine predstavnici JPNPCG učestvovali su na Međunarodnoj konferenciji o zaštiti Ulcinjske solane. Sve informacije postavljene na sajt, postavljene su i na službeni facebook.
- Molbu/Dopis u vezi sa nabavkom bagera za potrebe saniranja Solane, upućen je na adrese: Bemaxa, Plantaža, Ambasade Njemačke, kompanije Čelebić, Aerodroma, Elektroprivrede i Telekomu.
- Objavljene informacije na elektronskim portalima:
- <http://www.vijesti.me/vijesti/postavljene-kucice-za-zlatovranu-na-ulcinjskoj-solani-972881>
- <http://www.vijesti.me/vijesti/postavljene-kucice-za-zlatovranu-na-ulcinjskoj-solani-972881/galerija?p=2>
- <https://kodex.me/clanak/158452/postavili-kucice-za-zlatovranu-na-ulcinjskoj-solani>
- <https://www.cdm.me/drustvo/pocelo-upumpavanje-morske-vode-u-solanske-bazene/>
- <https://www.cdm.me/ekonomija/nacionalni-parkovi-traze-donatora-za-solanu/>
- <https://m.cdm.me/drustvo/pocela-sanacija-nasipa-na-ulcinjskoj-solani/>
- <http://www.antenam.net/drustvo/91207-jpnpcg-produzen-ugovor-o-zakupu-ulcinjske-solane-na-jos-godinu>
- <https://www.dan.co.me/?nivo=3&rubrika=Ekonomija&clanak=641268&datum=2018-04-04>
- <http://mne.ul-info.com/solana-krenulo-upumpavanje-morske-vode-u-bazene/>
- <https://kodex.me/clanak/170093/prihvacena-inicijativa-za-upumpavanje-morske-vode-u-kanal-port-milen>

4. FINANSIJSKA SREDSTVA ZA REALIZACIJU PROGRAMA

Za period od avgusta 2017 do avgusta 2018.godine ukupno je utrošeno 204.886,26 € finansijskih sredstava, kako i slijedi u pregledu, koji daje podatak za poslovnu 2017. i 2018.godinu:

R.b.	Kategorije troškova:	Ostvareno od 01.09.2017 do 31.12.2017	Ostvareno od 01.01.2018 do 31.08.2018	Ukupno za period 01.09.2017 - 31.08.2018
1	Troškovi bruto naknada ugovora o djelu	17.538,41	41.715,58	59.253,99
2	Troškovi fizičke zaštite Solane	17.366,35	37.185,12	54.551,47
3	Troškovi zakupa Solane	19.621,91	17.460,30	37.082,21
4	Troškovi električne energije	6.926,41	28.746,63	35.673,04
5	Troškovi ostalog održavanja	0,00	6.969,60	6.969,60
6	Troškovi prethodnog izvještajnog perioda	3.541,70	0,00	3.541,70
7	Troškovi neto zarada - redovan rad	600,00	1.800,00	2.400,00
8	Troškovi materijala za održavanje osn.sredstava	0,00	1.679,65	1.679,65
9	Troškovi poreza i doprinosa na zarade	408,56	1.261,18	1.669,74
10	Troškovi usluga održavanja osnovnih sredstava	0,00	1.200,00	1.200,00
11	Troškovi usluga održavanja auta i plovila	104,72	154,23	258,95
12	Troškovi reklame i propagande	238,00	0,00	238,00
13	Troškovi HTZ opreme	0,00	119,86	119,86
14	Troškovi reprezentacije	75,00	0,00	75,00
15	Troškovi materijala za održavanje auta i plovila	65,45	0,00	65,45
16	Troškovi naknada prevoza zaposlenih	0,00	60,00	60,00
17	Troškovi oglasa u sredstvima informisanja	47,60	0,00	47,60
Ukupno:		66.534,11	138.352,15	204.886,26

Na nivou Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore, izrađuju se godišnji finansijski izvještaji i godišnji finansijski planovi. Finansijski plan za jednu godinu se radi na bazi prihoda i rashoda i sredstava odobrenih državnim budžetom.

Kod procjene potrebnih sredstava za sprovođenje plana za Program rada za 2017-2018. godinu ulaze sledeći elementi:

1. **troškovi ljudskih resursa** (bruto plate i ostala primanja zaposlenih),
2. **finansiranje programa** (konkretni programi koji se odnose na Solanu)
3. **ostali troškovi** i drugi materijalni troškovi koji prate poslovanje

Obradili Nela Vesovic Dubak,

Aleksandar Mijovic

Nela Vesovic Dubak
Aleksandar Mijovic

5. PRILOZI

Prilog 1 Monitoring ornitofaune

Dinamika istraživanja u periodu programske godine

Dinamika istraživanja podrazumijevala je raspored i broj terenskih dana u toku godine koji je dovoljan za detekciju gnijezdećih, zimujućih i migratornih ptica

Raspored terenskog istraživanja:

Mjesec	Broj terenskih	Ciljne grupe ptica
Januar	2 (2017/2018)	Zimujuće i rezidentne ptice
Februar	1 (2017/2018)	Zimujuće, rezidentne i migratorne
Mart	2 (2017/2018)	Rezidentne i migratorne ptice
April	2 (2017/2018)	Rezidentne i migratorne ptice
Maj	2 (2017/2018)	Rezidentne ptice i gnjezdarice
Jun	2 (2017/2018)	Rezidentne ptice i gnjezdarice
Jul	2 (2017/2018)	Rezidentne ptice i gnjezdarice
Avqust	1 (2017/2018)	Rezidentne ptice i gnjezdarice
Septembar	2 (2017)	Rezidentne i migratorne ptice
Oktobar	3 (2017)	Rezidentne i migratorne ptice
Novembar	2 (2017)	Zimujuće i rezidentne ptice
Decembar	2 (2017)	Zimujuće i rezidentne ptice

Monitoringom je obuhvaćena kompletna površina Ulcinjske solane koja potpada pod Plan upravljanja 2017-2018. Posmatračke tačke se poklapaju sa tačkama korištenim u sklopu projekta Jadranski migratorni put (Adriatic flyway). Ukupno postoji 16 tačaka za čiji obilazak je potrebno preći 27 km, od čega 15 automobilom i 12 km pješice. U toku monitoringa su se vršile naknadne izmjene broja i lokacija osmatračkih tačaka uslijed promjena u količini vode koja se pumpa u bazene u trenutnim okolnostima, kao i uslijed urušavanja nasipa duž prilaznih putanja. Pri finalnom izboru posmatračkih tačaka će se naročito vodilo računa o pokrivenosti ukupne površine i eliminaciji višestrukih brojanja.

Za označavanje posmatračkih poligona koristila se postojeća nomenklatura i numeracija fabrike soli. Na tabeli je naveden redoslijed po standardnim tačkama:

Tačke:	Poligoni:
Tačka 1	Rezervoar 2
Tačka 2	IV. evaporacija
Tačka 3	Kristalizacija, Porta Milena
Tačka 4	Porta Milena
Tačka 5	Poligon 1
Tačka 6	III. evaporacija
Tačka 7	Rezervoar 1, II. evaporacija
Tačka 8	Jezero 1
Tačka 9	Jezero 1, Jezero 2, Štojski 1, Štojski 2
Tačka 10	Poligoni 2, 3, 12, 13
Tačka 11	Poligoni 4, 9, 10, 11
Tačka 12	Poligon 8
Tačka 13	Poligon 5
Tačka 14	Poligoni 6,7
Tačka 15	Poligoni 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31,32
Tačka 16	II. Evaporacija
Tačka 17	Poligoni 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24

Na sljedećoj slici je prikazana mapa Ulcinjske solane sa osmatračkim tačkama, prilaznim putanjama i nomenklaturom bazena (poligona).

Unos podataka

U okviru monitoringa ptica je vršena i evidencija o nelegalnim aktivnostima prije svega o prisustvu ilegalnog lova, uništavanja staništa i uznemiravanja gnjezdarica. Utvrđene nelegalne aktivnosti sa detaljima o vrsti, vremenu i lokaciji prosleđivana je dežurnoj službi zaštite, mada su nelegalne aktivnosti bile ograničene samo na audio observacije, iz daljine i prisustvo čaura. U toku dana monitoringa nisu zabilježene.

Za unos podataka monitoringa na Ulcinjskoj solani u toku cijele godine su se provodile sljedeće kategorije:

1. Observers	Posmatrači
2. Day	Dan
3. Month	Mjesec
4. Year	Godina
5. Weather descriptive	Vremenske prilike
6. Water level (dry, normal, flooded)	Nivo vode (suvo, normalno, poplavljeno)
7. Air temp. c	Temperatura vazduha
8. Wind speed (km/h)	Brzina vjetra
9. Cloudiness (0-5)	Oblačnost
10. Observation time	Vrijeme posmatranja
11. Observation point	Posmatračka tačka
12. Polygon	Poligon
13. Species	Vrsta
14. Activity	Aktivnost
15. Number of individuals	Broj jedinki
16. Number of pairs	Broj parova
17. Number of nests	Broj gnijezda
18. Number of juveniles	Broj mladunaca
19. Flight direction	Pravac leta
20. Flight height	Visina leta
21. Found dead	Nađene mrtve ptice
22. Direct disturbance	Direktno uznemiravanje
23. Human presence	Prisustvo ljudi
24. Remark	Napomena

Pregledna karta glavnih tačaka

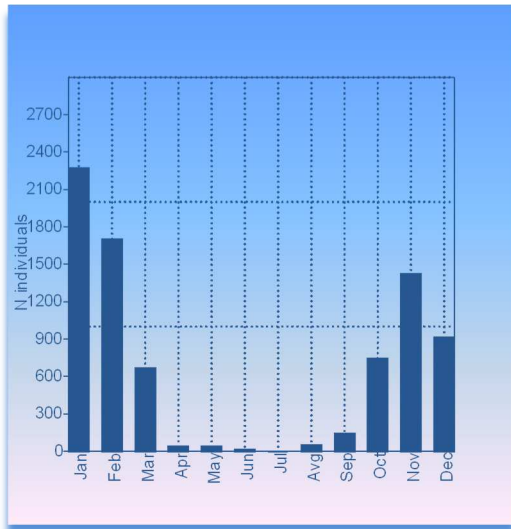
Gotovo 3% od ukupne sjeverozapadne populacije ugroženog pelikana *Pelecanus crispus* u postgnijezdećem periodu, u periodu avgust-novembar posjećuje Solanu zbog niskog intenziteta uznemiravanja, veličine staništa i dobre kondicije hranilišta.

Vrste ptica koje su se monitoringom pratile (sezonska pojava), Excel tabele su u digitalnoj bazi sa statusom brojnosti. Iz razloga obimnosti dokumenta, nije dato u prilogu kao takav.

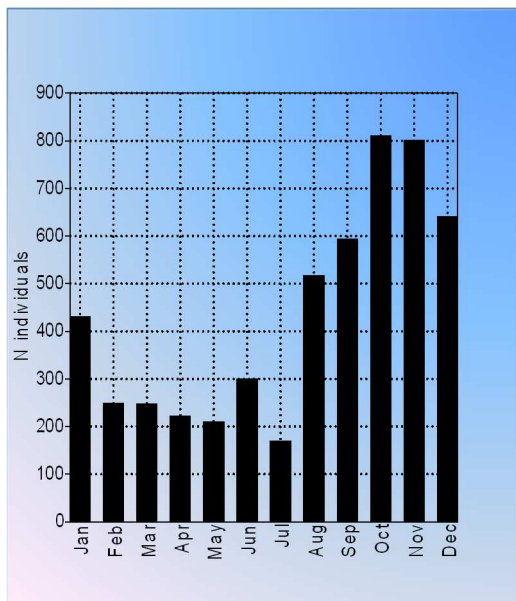
Latinski naziv	Mne naziv	status
<i>Alcedo atthis</i>	Vodomar	Gnijezdi
<i>Anas acuta</i>	Patka šiljkan	Zimuje
<i>Anas clypeata</i>	Patka kašikara	Zimuje
<i>Anas crecca</i>	Patka krža	Zimuje
<i>Anas penelope</i>	Patka zviždara	Zimuje
<i>Anas platyrhynchos</i>	Patka gluvara	Zimuje
<i>Anas querquedula</i>	Patka pupčanica	Zimuje
<i>Anas strepera</i>	Patka čegrtuša	Zimuje
<i>Anser anser</i>	Siva guska	Zimuje
<i>Anser erythropus</i>	Mala guska	Zimuje
<i>Ardea cinerea</i>	Siva čaplja	Gnijezdi
<i>Ardea purpurea</i>	Crvena čaplja	Gnijezdi
<i>Aythya fuligula</i>	Ćubasta plovka	Zimuje
<i>Botaurus stellaris</i>	Vodeni bik	
<i>Calidris alba</i>	Bijela prutka	Zimuje
<i>Calidris alpina</i>	Crnotrba prutka	Zimuje
<i>Calidris canutus</i>	Velika prutka	Zimuje
<i>Calidris ferruginea</i>	Riđa prutka	Zimuje
<i>Calidris minuta</i>	Mala prutka	Zimuje
<i>Casmerodius albus</i>	Velika bijela čaplja	Zimuje
<i>Charadrius alexandrinus</i>	Morski žalar	Gnijezdi
<i>Charadrius dubius</i>	Žalar sljepić	Gnijezdi
<i>Charadrius hiaticula</i>	Žalar blatarić	Zimuje
<i>Chlidonias niger</i>	Crna čigra	
<i>Circus aeruginosus</i>	Eja močvarica	Gnijezdi
<i>Cygnus cygnus</i>	Žutokljuni labud	Zimuje
<i>Cygnus olor</i>	Crvenokljuni labud	Zimuje
<i>Egretta garzetta</i>	Mala bijela čaplja	Gnijezdi

<i>Fulica atra</i>	Baljoška, liska	Zimuje
<i>Gallinago gallinago</i>	Barska šljuka, bekasina	Zimuje
<i>Gallinago media</i>	Velika bekasina	Zimuje
<i>Grus grus</i>	Ždral	
<i>Himantopus himantopus</i>	Vlastelica	Gnijezdi
<i>Larus michahellis</i>	Žutonogi galeb	zimuje
<i>Larus minutus</i>	Mali galeb	
<i>Larus ridibundus</i>	Obični galeb	Gnijezdi
<i>Limosa lapponica</i>	Laponska muljača	Zimuje
<i>Limosa limosa</i>	Obična muljača	Zimuje
<i>Numenius arquata</i>	Velika carska šljuka	Zimuje
<i>Numenius phaeopus</i>	Mala carska šljuka	Zimuje
<i>Numenius tenuirostris</i>	Tankokljuna carska šljuka	Zimuje
<i>Phalacrocorax carbo</i>	Veliki kormoran,	Gnijezdi/Zimuje
<i>Phalacrocorax pygmeus</i>	Mali kormoran, fendak	Gnijezdi/Zimuje
<i>Philomachus pugnax</i>	Prudnik ubojica	
<i>Phoenicopterus roseus</i>	Plamenac, flamingo	
<i>Pluvialis squatarola</i>	Srebrni vivak	Zimuje
<i>Podiceps cristatus</i>	Čubasti gnjurac	Zimuje
<i>Podiceps nigricollis</i>	Crnovrati gnjurac	Zimuje
<i>Recurvirostra avosetta</i>	Sabljarka	Gnijezdi
<i>Sterna albifrons</i>	Mala čigra	Gnijezdi
<i>Sterna caspia</i>	Velika čigra	
<i>Sterna hirundo</i>	Obična čigra	Gnijezdi
<i>Sterna nilotica</i>	Debelokljuna čigra	
<i>Sterna sandvicensis</i>	Dugokljuna čigra	
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	Mali gnjurac	Zimuje
<i>Tadorna tadorna</i>	Šarena utva	Gnijezdi
<i>Tringa erythropus</i>	Crni prudnik	Zimuje
<i>Tringa nebularia</i>	Krivokljuni prudnik	Zimuje
<i>Tringa ochropus</i>	Prudnik pijukavac	Zimuje

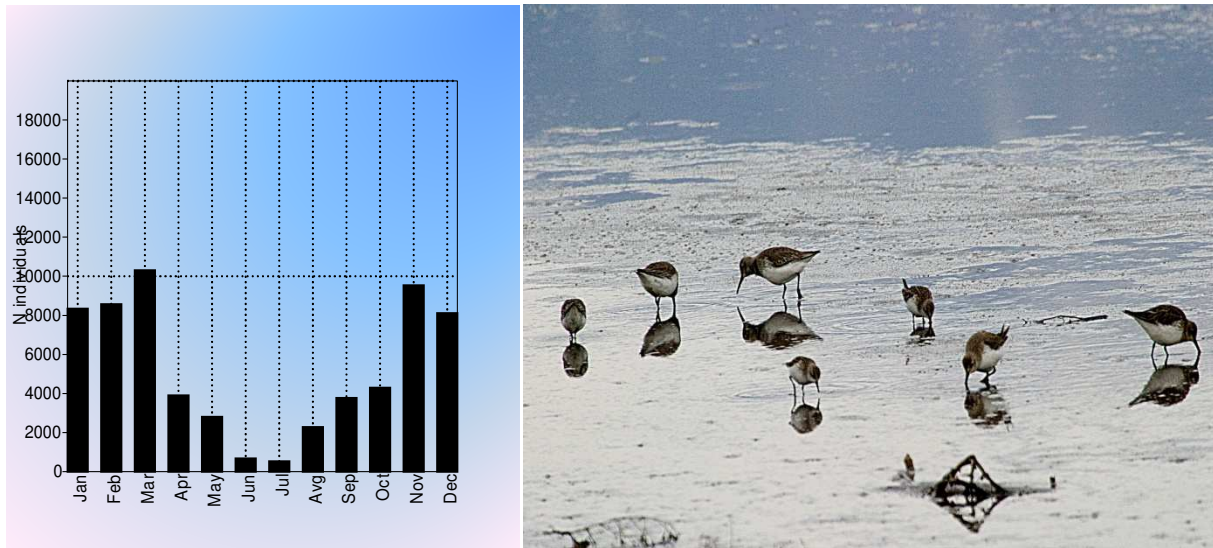
<i>Tringa stagnatilis</i>	Tankokljuni prudnik	Zimuje
<i>Tringa totanus</i>	Crvenonogi prudnik	Gnijezdi
<i>Vanellus vanellus</i>	Obični vivak	Zimuje

(*Anas penelope*, čegrtuša *A. strepera*, divlja patka krljuža *A. crecca*, patka gluvara *A. platyrhynchos* i šiljkan *A. acuta*) prisutne su u toku zimskog aspekta.

(*Casmerodius*, *Egreta*, *Platalea* i *Phalacrocorax*, *Microcarbo*) na području Ucinjske solane (prosjeak)

Calidris, *Tringa*, *Pluvialis*, *Vanellus*, *Limosa*, *Actitis*, *Numenius*, *Gallinago* i *Phylomachus*.

Prilog 2 NATURA habitati na Ulcinjskoj solani

Na prostoru Solane evidentirana su tri tipa NATURA habitata koji se često mozaično smjenjuju u zavisnosti od nivoa vode. Većina halofita koje se nalaze na istraživanom području su od posebnog značaja, jer se nalaze na crvenim listama ugroženih biljnih vrsta.

Halofitne vrste na ovom prostoru su zastupljene u tri različita habitata:

1. (1310) Jednogodišnja vegetacija caklenjača (*Salicornia*) na mulju i pijesku,
2. (1420) Mediteranske i termo-atlanske halofitne zajednice žbunaste caklenjače (*Sarcocornetea fruticosi*); i
3. (1410) Mediteranske slane močvarne livade (*Juncetalia maritime*).

NATURA 2000 habitati na Ulcinjskoj solani (prema Google Earth)

Tačka 1 (N 41,92008 - E 19,29898)

Na ovoj tački dominira habitat (1310) Jednogodišnja vegetacija caklenjača (*Salicornia*) na mulju i pijesku. Apsolutnu dominaciju na ovoj tački zauzima jednogodišnja caklenjača (*Salicornia europea*). Pojedine sastojine ove zajednice su tokom cijele vegetacijske sezone djelimično potopljene u vodi, tako da imaju emerzni karakter. Izuzev ove vrste, na ovoj tački registrovana je i velika brojnost *Limonium angustifolium*. Vrsta čiji se mladice javljaju na ovoj tački je *Tamarix africana*, koja se širi u sve većoj mjeri i zauzima sve veću pokrovnost.

Tačka 2 (N 41,92017 - E 19,29913)

Na ovoj tački javljaju se mozaično dva habitata: (1310) Jednogodišnja vegetacija caklenjača (*Salicornia*) na mulju i pesku i 1420 Mediteranske i termo-atlanske halofitne zajednice žbunaste caklenjače (*Sarcocornetea fruticosi*). Velika brojnost je i vrsta *Atriplex prostata* i *Limonium angustifolium*. Na ovoj tački zabilježeno je širenje vrste *Phragmites australis*.

Tačka 3 (N 41,92015 - E 19,30933)

Kompletna vegetacija je predstavljena habitatom 1310, izuzev manjih djelova prema nasipima. *Phragmites australis* je biljka koja se nalazi na samom „rubu“ prema nasipima i ima veliku brojnost. Vrste koje imaju veliku brojnost na bazenu su: *Limonium angustifolium*, *Halmione portulacoides*, *Salsola soda*.

Tačka 4 (N 41,92169 - E 19,31517)

Dominantan habitat u ovoj tački je 1420, gdje apsolutnu pokrovnost ima žbunasta caklenjača *Sarcocornia fruticosa*. Pored žbunaste caklenjače javljaju se mjestimično *Atriplex prostata* i *Salsola soda*. Na rubu bazena, prema nasipima javljaju se sastojine trske, koje se šire velikom brzinom i zauzimaju sve veću površinu.

Tačka 5 (N 41,92285 - E 19,32037)

Apsolutnu dominaciju ima habitat 1420 sa žbunastom caklenjačom. Međutim, nije zanemarljiva ni pokrovnost vrste *Sueda maritima* na ovoj tački. *Sueda maritima*, vrsta koja u srednjem Jadranu dominira u euhalofitnoj vegetaciji jednogodišnjih biljaka, u Crnoj Gori nije tako brojna kao zeljasta caklenjača. Stanište je dosta vlažnije nego na prethodnoj tački, tako da na zabarenim površinama *Sarcocornia fruticosa* ima mnogo veću pokrovnost. Prateće vrste su: *Atriplex prostata* i *Limonium angustifolium*, koji se javljaju u nekoliko primjeraka.

Tačka 6 (N 41,9223 - E 19,32063)

Na ovoj tački se mozaično smjenjuju 1310 i 1420 habitati, sa apsolutnom dominacijom zeljaste i žbunaste caklenjače. Na ovoj tački su registrovane i jedinke vrsta *Salsola soda* i *Inula chritmoides*.

Tačka 7 (N 41,92131 - E 19,2749)

Na ovoj tački je dominantan habitat 1310, gdje apsolutnu dominaciju ima zeljasta caklenjača. Pored nje, ovdje se javljaju i *Limonium angustifolium*, *Inula chritmoides*, *Aster tripolium* (samo dva primjerka) i *Salsola soda*.

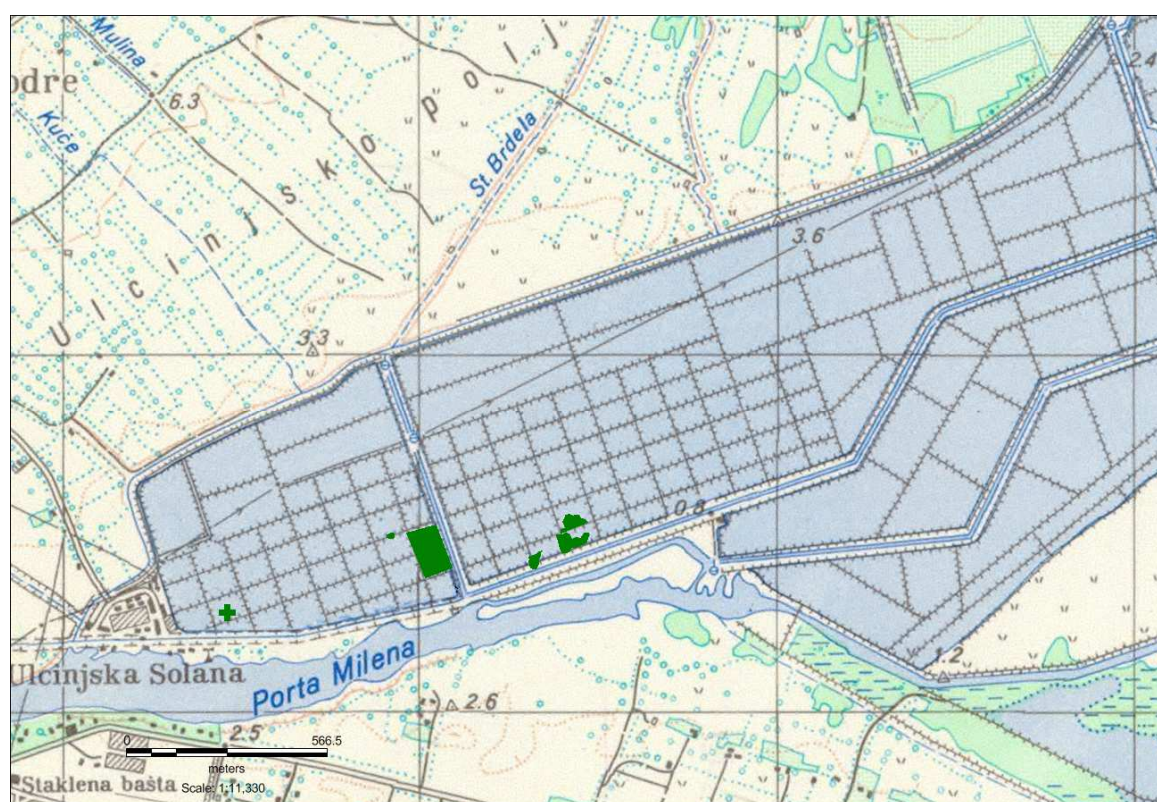
Na ovom bazenu zabilježeno je prisustvo *Conyza canadensis*. Tokom ovog istraživanja nije zabilježeno širenje ove invazivne vrste.

Tačka 8 (N 41,92221 - E 19,27461)

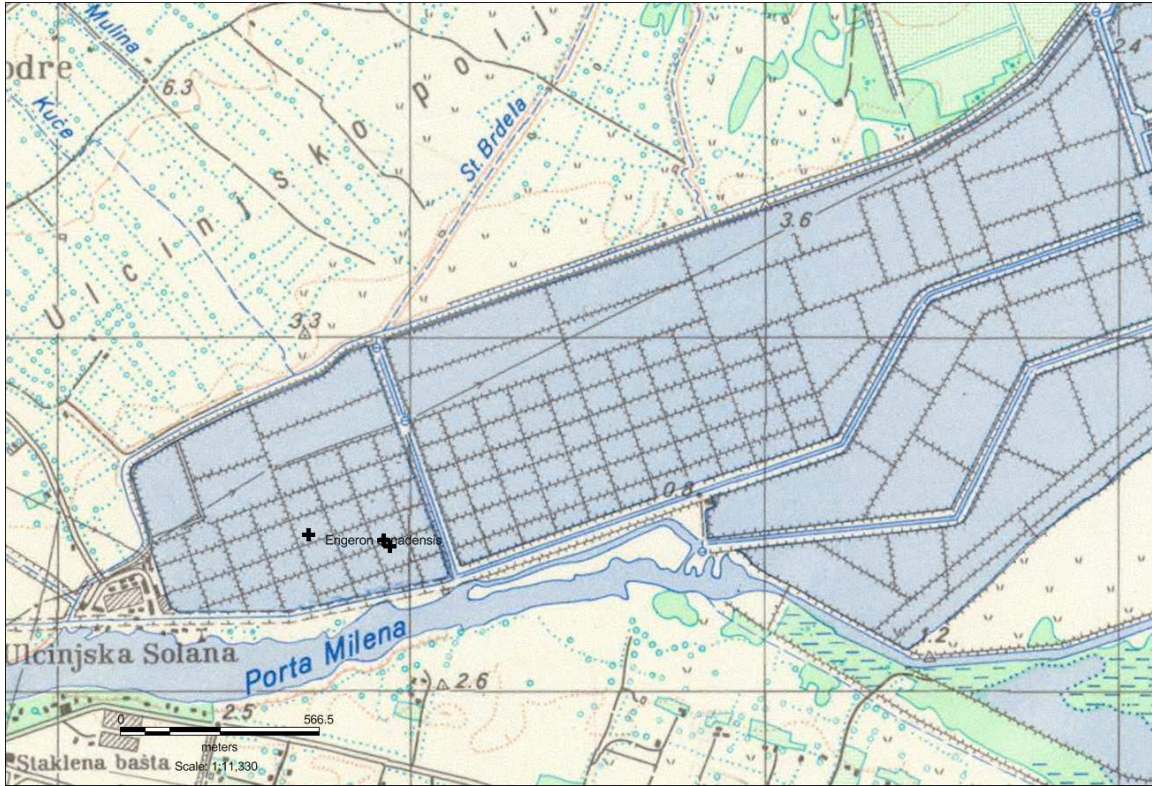
Na ovoj tački sriječemo reprezentativan primjer habitata (1410) Mediteranske slane močvarne livade (*Juncetalia maritima*). Ovaj tip habitata na Ulcinjskoj solani nalazi se uz jezero i na nekim bazenima i nema velik kontinuitet pružanja. Ovdje imamo dominaciju zajednice sa dominacijom visokih sita - *Juncus maritimus* i *Juncus acutus*. Između busenova dominantnih vrsta nalazi se glinovito-muljevita podloga gdje se javljaju primjeri žbunaste i zeljaste caklenjače. Kao prateće vrste javljaju se: *Halmione portulacoides*, *Salsola soda* i *Aster tripolium*.

Prilog 3 Kartografski prikaz distribucije odabranih vrsta na Ulcinjskoj solani

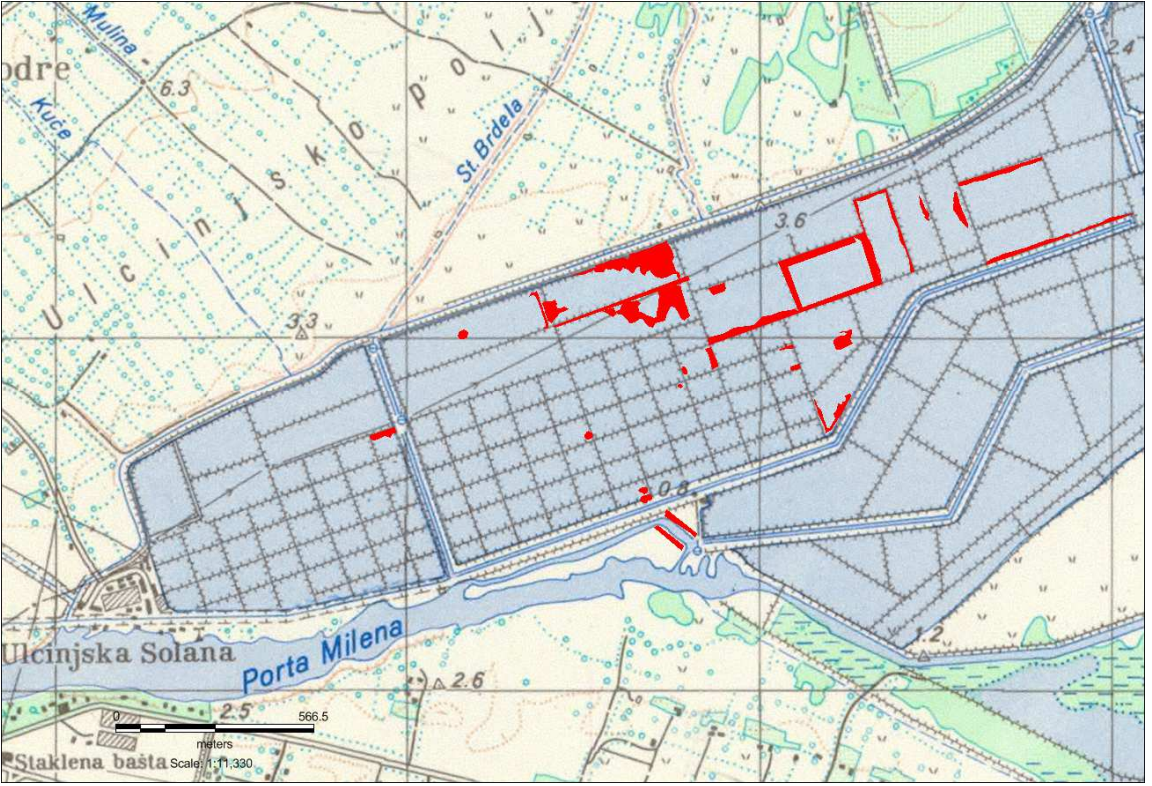
Tokom terenskih istraživanja, primijećeno je širenje invazivne vrste *Erigeron canadensis* L. na prostoru bazena za kristalizaciju. Ova biljka je porijeklom iz Sjeverne Amerike, voli umjerenu klimu, te raste na osunčanim i plodnim staništima, od nizina do subalpijskog pojasa. Budući monitoring treba biti usmjeren isključivo u smjeru očuvanja i zaštite postojeće autohtone flore i vegetacij, kao i obaveznog praćenja dinamike i stanja populacija invazivnih vrsta.

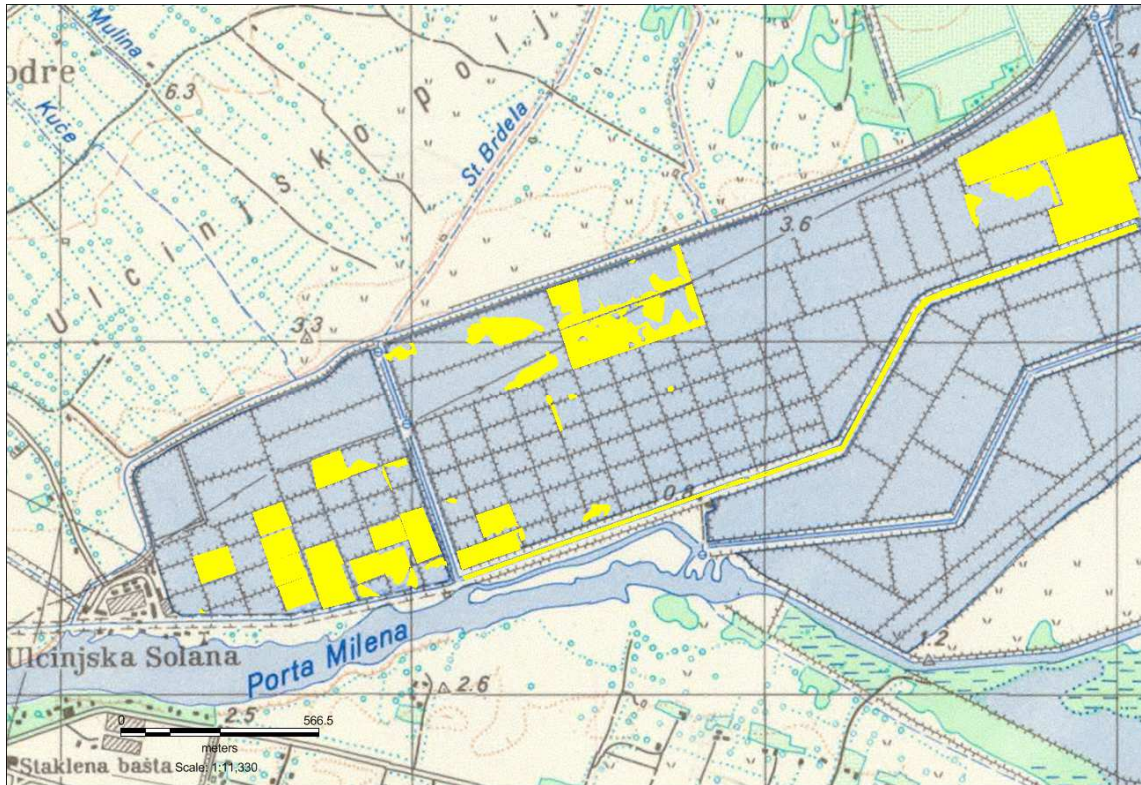
Aster tripolium

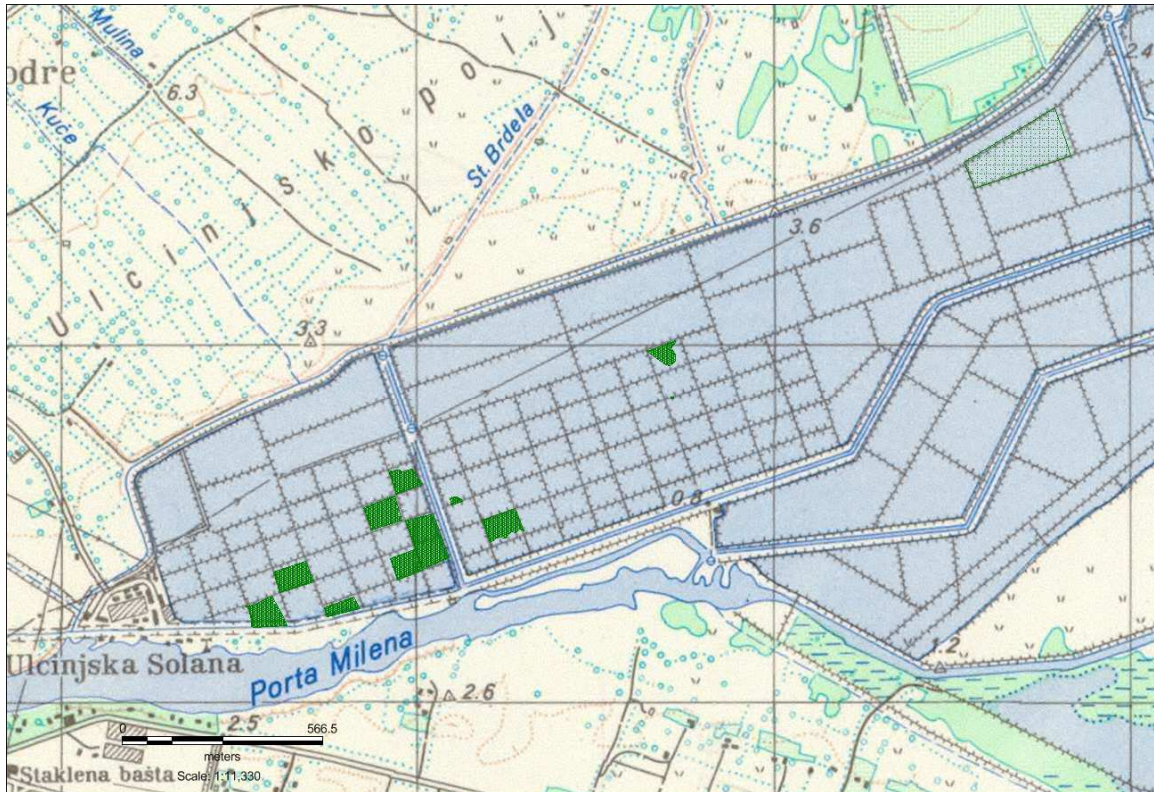
Erigeron canadensis

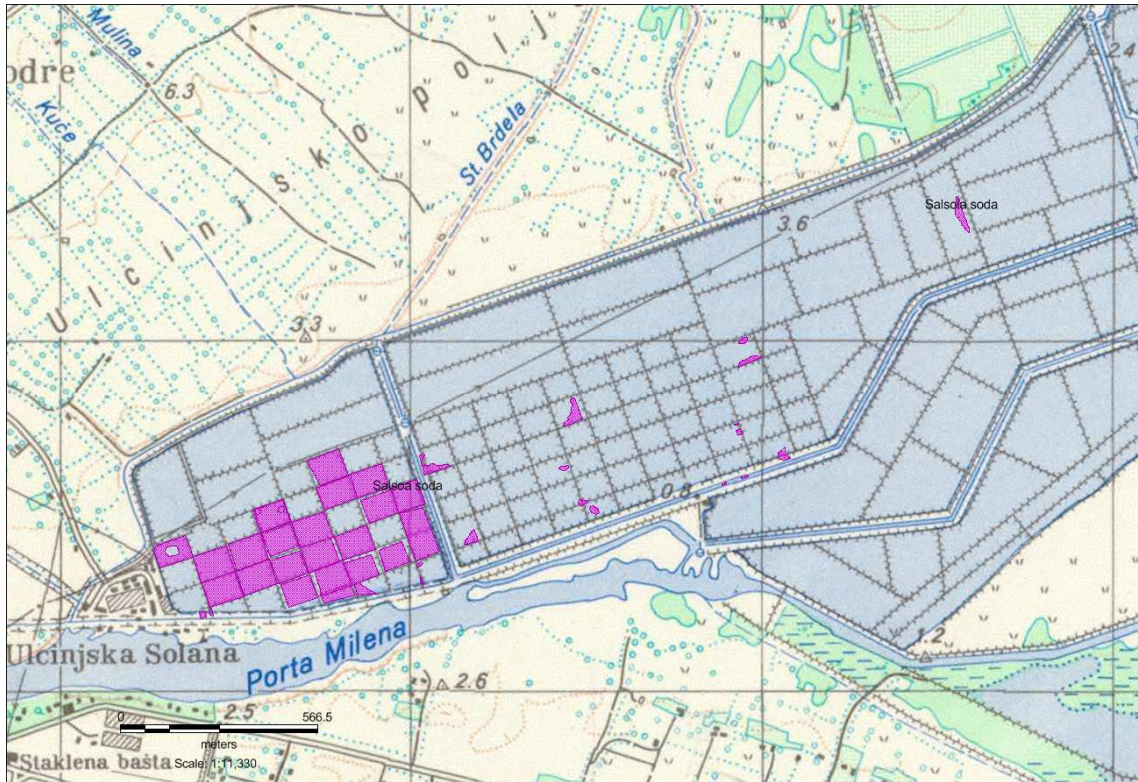
Limonium angustifolium

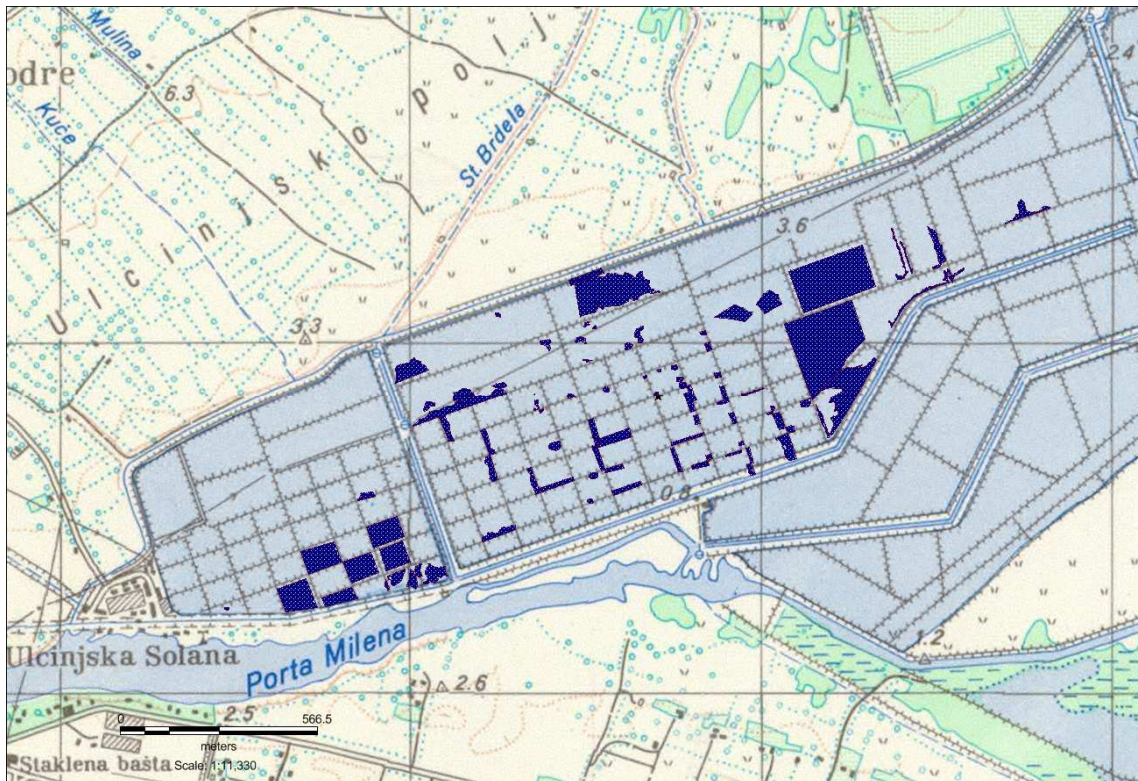
Salicornia europaea

Salicornia fruticosa

Salsola soda

Spargularia salina

Prilog 4 Flora Ulcinjske solane

Terenska istraživanja sa ciljem inventarizacije flore realizovana su u različitim godišnjim aspektima, kako bi se obuhvatile vrste koje cvjetaju u različito doba godine. Za svaki takson navedeni su literaturni podaci i lokaliteti na kojima je materijal sakupljen tokom istraživanja. Biljni materijal je određivan pomoću ključeva za određivanje (Pignatii 1982), Tutin *et al.* (1964–1980, 1993), "Flora Srbije" (Josifović, ed. 1970-1978., Sarić, ed. 1986, 1992). Nomenklatura je usaglašena sa najnovijom literaturom - lista Euro+Med (2006), monografijama, radovima. Nomenklatura taksona koji nisu obuhvaćeni listom Euro +Med (2006) usaglašena je sa *The Plant list* (2013).

Naziv	Izvor podataka	Stanište
<i>Allium ampeloprasum L</i>	Terensko istraživanje	Livada
<i>Allium roseum L</i>	Terensko istraživanje	Livada
<i>Allium rotundum L</i>	Terensko istraživanje	Livada
<i>Allium sphaerocephalon L</i>	Terensko istraživanje	Livada
<i>Arum maculatum L</i>	Terensko istraživanje	Livada
<i>Aristolochia clematitis L.</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Aristolochia rotunda L</i>	Vuksanović&Petrović 2004	Ruderalno stanište
<i>Anthemis arvensis L</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Alkanna tinctoria Tausch</i>	Terensko istraživanje	Livada
<i>Anchusa officinalis L</i>	Terensko istraživanje	Livada
<i>Atriplex prostrata DC</i>	Terensko istraživanje	Bazen za kristalizaciju
<i>Ajuga chamaepitys (L.) Schreb</i>	Terensko istraživanje	Livada
<i>Althaea officinalis L</i>	Terensko istraživanje	Livada
<i>Anacamptis laxiflora (Lam.) R. M. Bateman, Pridgeon & M. W. Chase</i>	Vuksanović&Petrović 2004	Livada
<i>Asphodelus aestivus Brot.</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Agrostis castellana Boiss. & Reut</i>	Terensko istraživanje	Livada
<i>Anagallis arvensis L</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište

<i>Anemone hortensis L</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Alopecurus utriculatus</i>	Terensko istraživanje	Livada
<i>Anthoxanthum odoratum L</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Avena barbata Link</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Briza maxima L</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Bromus hordeaceus subsp. molliformis (Billot) Maire & Weiller</i>	Terensko istraživanje	Livada
<i>Bidens tripartitus L</i>	Vuksanović&Petrović 2004	Ruderalno stanište
<i>Bellis perennis L</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Bolboschoenus maritimus (L.) Palla</i>	Terensko istraživanje	Močvarno stanište
<i>Blackstonia perfoliata (L.) Huds.</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Bituminaria bituminosa (L.) C. H. Stirt. (=Psoralea bituminosa L.)</i>	Terensko istraživanje	Livada
<i>Beta vulgaris subsp. canadens (L.) Arcang</i>	Vuksanović&Petrović 2004	Ruderalno stanište
<i>Cynanchum acutum L</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Cardus pycnocephalus L</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Crepis sancta (L.) Bornm</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Crepis neglecta L.</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Crepis foetida L</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Centaurea alba L</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Centaurea calcitrapa L</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Centaurea solstitialis L</i>	Vuksanović&Petrović 2004	Ruderalno stanište
<i>Cichorium intybus L</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Cirsium arvense (L.) Scop</i>	Vuksanović&Petrović 2004	Ruderalno stanište
<i>Chondrilla juncea L</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Cynoglossum creticum Mill</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište

<i>Calepina irregularis</i> (Asso) Thell	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Capsella bursa-pastoris</i> (L.) Medik	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Cardamine 40anaden</i> L.	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Cardamine 40anadens</i> DC.	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Cerastium glomeratum</i> Thuill	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Cistus salviifolius</i> L	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Convolvulus arvensis</i> L.	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Carex divulsa</i> Stokes	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Carex divisa</i> Huds.	Terensko istraživanje	Livada
<i>Carex spicata</i> Huds.	Terensko istraživanje	Livada
<i>Carex riparia</i> Curtis	Terensko istraživanje	Močvarno stanište
<i>Cercis siliquastrum</i> L	Terensko istraživanje	Livada
<i>Centaurium erythraea</i> Rafn	Terensko istraživanje	Livada
<i>Clinopodium vulgare</i> L	Vuksanović&Petrović 2004	Ruderalno stanište
<i>Catapodium rigidum</i> (L.) C. E. Hubb	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Chrysopogon gryllus</i> (L.) Trin	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Cynodon dactylon</i> (L.) Pers.	Terensko istraživanje	Livada
<i>Crataegus monogyna</i> Jacq	Terensko istraživanje	Livada
<i>Cruciata laevipes</i> Opiz	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Clematis viticella</i> L	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Celtis australis</i> L	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Daucus carota</i> L	Vuksanović&Petrović 2004	Ruderalno stanište
<i>Dittrichia 40anaden</i> (L.) Greuter	Vuksanović&Petrović 2004	Ruderalno stanište
<i>Diploaxis tenuifolia</i> (L.) DC	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Dipsacus laciniatus</i> L	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište

<i>Dorycnium pentaphyllum</i> subsp. <i>herbaceum</i> (Vill.) Bonnier & Layens	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Dorycnium hirsutum</i> (L.) Ser.	Vuksanović&Petrović 2004	Ruderalno stanište
<i>Dactylis glomerata</i> L.	Vuksanović&Petrović 2004	Ruderalno stanište
<i>Delphinium peregrinum</i> L	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Eryngium amethystinum</i> L	Vuksanović&Petrović 2004	Livada
<i>Erigeron annuus</i> (L.) Desf	Vuksanović&Petrović 2004	Livada
<i>Eupatorium cannabinum</i> L	Vuksanović&Petrović 2004	Ruderalno stanište
<i>Echium plantagineum</i> L.	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Echium vulgare</i> L.	Vuksanović&Petrović 2004	Ruderalno stanište
<i>Erophila verna</i> (L.) Chevall	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Euphorbia platyphyllos</i> L	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Euphorbia helioscopia</i> L	Terensko istraživanje	Livada
<i>Euphorbia pepelis</i> L	Terensko istraživanje	Livada
<i>Euphorbia peplus</i> L	Vuksanović&Petrović 2004	Ruderalno stanište
<i>Euphorbia terracina</i> L	Vuksanović&Petrović 2004	Ruderalno stanište
<i>Euphorbia seguieriana</i> Neck	Vuksanović&Petrović 2004	Ruderalno stanište
<i>Erica arborea</i> L	Terensko istraživanje	Livada
<i>Erodium malacoides</i> (L.) L'Hér.	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Erodium cicutarium</i> (L.) L'Hér	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Erigeron canadensis</i> L	Vuksanović&Petrović 2004	Ruderalno stanište
<i>Epilobium hirsutum</i> L	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Foeniculum vulgare</i> Mill	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Filago germanica</i> (L.) Huds.	Terensko istraživanje	Livada
<i>Ficus carica</i> L	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Geranium purpureum</i> Vill	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište

<i>Geranium molle</i> L	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Geranium dissectum</i> L.	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Geranium rotundifolium</i> L	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Geranium columbinum</i> L	Vuksanović&Petrović 2004	Ruderalno stanište
<i>Geranium robertianum</i> L	Vuksanović&Petrović 2004	Ruderalno stanište
<i>Galium lucidum</i> All.	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Galium palustre</i> L	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Hyacinthus orientalis</i> L	Vuksanović&Petrović 2004	Ruderalno stanište
<i>Helichrysum italicum</i> (Roth) G. Don	Vuksanović&Petrović 2004	Ruderalno stanište
<i>Heliotropium europaeum</i> L	Vuksanović&Petrović 2004	Ruderalno stanište
<i>Hedera helix</i> L.	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Halimione portulacoides</i> (L.) Aellen	Terensko istraživanje	Bazen za kristalizaciju
<i>Hordeum vulgare</i> L	Terensko istraživanje	Livada
<i>Hordeum maritimum</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Juncus acutus</i> L.	Terensko istraživanje	Močvarno stanište
<i>Juncus gerardi</i> Loisel	Terensko istraživanje	Močvarno stanište
<i>Juncus maritimus</i> Lam	Terensko istraživanje	Močvarno stanište
<i>Juncus conglomeratus</i> L	Terensko istraživanje	Močvarno stanište
<i>Kickxia commutata</i> (Rchb.) Fritsch	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Leopoldia comosa</i> (L.) Parl.	Vuksanović&Petrović 2004	Livada
<i>Leontodon crispus</i> Vill	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Limbarda crithmoides</i> (L.) Dumort	Terensko istraživanje	Bazen za kristalizaciju
<i>Lepidium coronopus</i> (L.) Al-Shehbaz	Vuksanović&Petrović 2004	Ruderalno stanište
<i>Lathyrus cicera</i> L	Vuksanović&Petrović 2004	Ruderalno stanište
<i>Lathyrus hirsutus</i> L	Terensko istraživanje	Livada

<i>Lotus corniculatus L</i>	Terensko istraživanje	Livada
<i>Lamium purpureum L.</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Laurus nobilis L</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Linum nodiflorum L</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Linum usitatissimum</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Ligustrum vulgare L</i>	Terensko istraživanje	Livada
<i>Linaria vulgaris Mill.</i>	Vuksanović&Petrović 2004	Ruderalno stanište
<i>Lolium perenne L</i>	Terensko istraživanje	Livada
<i>Lagurus ovatus L</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Muscari racemosum</i>	Terensko istraživanje	Livada
<i>Matricaria chamomilla L</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Moenchia mantica (L.) Bartl</i>	Vuksanović&Petrović 2004	Ruderalno stanište
<i>Medicago minima L</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Melilotus officinalis (L.) Lam.</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Mentha pulegium L.</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Malva neglecta Wallr</i>	Terensko istraživanje	Livada
<i>Malva sylvestris L</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Melia azedarach L</i>	Terensko istraživanje	Livada
<i>Malus pumila Mill.</i>	Terensko istraživanje	Livada
<i>Narcissus tazetta L</i>	Terensko istraživanje	Livada
<i>Nigella damascena L</i>	Vuksanović&Petrović 2004	Livada
<i>Ornithogalum gussonei Ten.</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Ophrys bertolonii Moretti</i>	Vuksanović&Petrović 2004	Livada
<i>Oxalis corniculata L</i>	Vuksanović&Petrović 2004	Livada
<i>Picris hieracioides L</i>	Vuksanović&Petrović 2004	Ruderalno stanište
<i>Pulicaria dysenterica (L.) Bernh.</i>	Vuksanović&Petrović 2004	Ruderalno stanište
<i>Pallenis spinosa (L.) Cass</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište

<i>Petrorhagia prolifera</i> (L.) P. W. Ball & Heywood	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Petrorhagia saxifraga</i> (L.) Link	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Prunella laciniata</i> (L.) L	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Prunella vulgaris</i> L.	Vuksanović&Petrović 2004	Ruderalno stanište
<i>Parentucellia latifolia</i> (L.) Caruel	Vuksanović&Petrović 2004	Livada
<i>Plantago coronopus</i> L	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Plantago lanceolata</i> L.	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Plantago major</i> L.	Vuksanović&Petrović 2004	Ruderalno stanište
<i>Phragmites australis</i> (Cav.) Steud	Terensko istraživanje	Močvarno stanište
<i>Parapholis incurvus</i>	Terensko istraživanje	Bazen za kristalizaciju
<i>Prunus spinosa</i> L	Terensko istraživanje	Livada
<i>Prunus cerasifera</i> Ehrh	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Potentilla reptans</i> L.	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Pyrus spinosa</i> Forssk	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Paliurus spina-christi</i> Mill	Terensko istraživanje	Livada
<i>Polypogon monspeliensis</i> (L.) Desf.	Terensko istraživanje	Bazen za kristalizaciju
<i>Romulea bulbocodium</i> (L.) Sebast. & Mauri	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Rumex crispus</i> L	Terensko istraživanje	Močvarno stanište
<i>Rubus idaeus</i> L	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Rosa canina</i> L.	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Rosa sempervirens</i> L.	Terensko istraživanje	Livada
<i>Reseda phyteuma</i> L.	Vuksanović&Petrović 2004	Ruderalno stanište
<i>Scandix pecten-veneris</i> L	Vuksanović&Petrović 2004	Ruderalno stanište
<i>Senecio vulgaris</i> L	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište

<i>Senecio squalidus subsp. rupestris</i> (Waldst. & Kit.) Greuter	Vuksanović&Petrović 2004	Ruderalno stanište
<i>Scolymus hispanicus</i> L	Vuksanović&Petrović 2004	Ruderalno stanište
<i>Sonchus arvensis</i> L	Vuksanović&Petrović 2004	Ruderalno stanište
<i>Suaeda maritima</i> (L.) Dumort.	Terensko istraživanje	Bazen za kristalizaciju
<i>Sisymbrium officinale</i> (L.) Scop	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Silene latifolia</i> Poir	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Silene conica</i> L.	Vuksanović&Petrović 2004	Livada
<i>Silene gallica</i> L.	Vuksanović&Petrović 2004	Ruderalno stanište
<i>Silene nocturna</i> L	Vuksanović&Petrović 2004	Livada
<i>Spergularia marina</i> (L.) Griseb	Terensko istraživanje	Bazen za kristalizaciju
<i>Stellaria media</i> (L.) Cirillo	Terensko istraživanje	Livada
<i>Salsola soda</i> L.	Terensko istraživanje	Bazen za kristalizaciju
<i>Salicornia europaea</i> L.	Terensko istraživanje	Bazen za kristalizaciju
<i>Sarcocornia fruticosa</i> (L.) A. J. Scott	Terensko istraživanje	Bazen za kristalizaciju
<i>Securigera securidaca</i> (L.) Degen & Dörfel.	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Salvia verbenaca</i> L.	Terensko istraživanje	Livada
<i>Salvia verticillata</i> L	Vuksanović&Petrović 2004	Livada
<i>Serapias lingua</i> L	Vuksanović&Petrović 2004	Livada
<i>Serapias vomeracea</i> (Burm. f.) Briq	Vuksanović&Petrović 2004	Livada
<i>Sorghum halepense</i> (L.) Pers.	Terensko istraživanje	Livada
<i>Sanguisorba minor</i> Scop.	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Sherardia arvensis</i> L	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Solanium nigrum</i> L.	Vuksanović&Petrović 2004	Ruderalno stanište

<i>Torilis nodosa (L.) Gaertn</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Tripolium m pannonicum subsp. tripolium (L.) Greuter</i>	Terensko istraživanje	Bazen za kristalizaciju
<i>Trifolium campestre Schreb</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Trifolium lappaceum L</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Trifolium angustifolium L</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Trifolium incarnatum L.</i>	Vuksanović&Petrović2004	Livada
<i>Trifolium resupinatum L</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Trifolium arvense L</i>	Terensko istraživanje	Livada
<i>Trigonella balansae Boiss. & Reut.</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Trigonella esculenta Willd</i>	Vuksanović&Petrović2004	Ruderalno stanište
<i>Teucrium chamaedrys L</i>	Vuksanović&Petrović2004	Livada
<i>Tamarix africana Poir</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Typha angustifolia L</i>	Terensko istraživanje	Močvarno stanište
<i>Vicia grandiflora Scop</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Vicia sativa L. subsp. nigra (L.) Ehrh</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Vicia villosa subsp. varia (Host) Corb.</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Verbascum sinuatum L.</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Veronica persica Poir</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište
<i>Veronica arvensis L.</i>	Vuksanović&Petrović2004	Livada
<i>Veronica chamaedrys L.</i>	Vuksanović&Petrović2004	Ruderalno stanište
<i>Valerianella locusta (L.) Laterr</i>	Terensko istraživanje	Livada
<i>Verbena officinalis L.</i>	Terensko istraživanje	Ruderalno stanište